

Δελτίο Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών

Τόμ. 7 (1988)

Καραμανλιδικοί κώδικες του κέντρου μικρασιατικών σπουδών

Ευαγγελία Μπαλτά

doi: [10.12681/deltiokms.192](https://doi.org/10.12681/deltiokms.192)

Copyright © 2015, Ευαγγελία Μπαλτά

Άδεια χρήσης [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

Βιβλιογραφική αναφορά:

Μπαλτά Ε. (1988). Καραμανλιδικοί κώδικες του κέντρου μικρασιατικών σπουδών. *Δελτίο Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών*, 7, 201–246. <https://doi.org/10.12681/deltiokms.192>

ΚΑΡΑΜΑΝΛΙΔΙΚΟΙ ΚΩΔΙΚΕΣ
ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Ἡ ἐργασία αὐτὴ ἐντάσσεται στὸ πλαίσιο παρουσίας τοῦ τουρκικοῦ καὶ καραμανλίδικο ἄρχαϊκοῦ ὕλικου ποὺ βρίσκεται κατατεθειμένο στὸ Κέντρο Μικρασιατικῶν Σπουδῶν. Ἀποτελεῖ ὁμως γενικότερα συνέχεια προηγούμενων ἐργασιῶν, ποὺ εἶχαν στόχο τὴν καταλογογράφηση τοῦ μικρασιατικοῦ ὕλικου ποὺ διασώθηκε καὶ βρίσκεται σήμερα στὴν Ἑλλάδα¹. Εἶναι ἡ ἀναλυτικὴ περιγραφή τῶν περιεχομένων τῶν τουρκόφωνων καὶ δίγλωσσων (ἐλληνοφῶνων καὶ τουρκόφωνων) κωδίκων τοῦ Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν. Μιὰ πρώτη παρουσίαση τῶν κωδίκων αὐτῶν ἐγινε ἀπὸ τὴν Ματούλα Κουρουπού τὸ 1981 μὲ τὸν τίτλο «Πίνακας II. Καραμανλίδικοι - μικτοὶ κώδικες τοῦ Κ.Μ.Σ.»², σὲ ἄρθρο ὅπου καταλογογραφοῦνται οἱ ἐλληνοφῶνοι κώδικες τοῦ Κέντρου.

Ὁ κατάλογός μας περιγράφει 22 κώδικες. Στὸ βιβλίο εἰσαγωγῆς τοῦ Κ.Μ.Σ. καταγράφονται 29 κώδικες, ὅσους δημοσιεύει στὸν κατάλογό της καὶ ἡ Μ. Κουρουπού. Ἀπὸ τοὺς 29 αὐτοὺς κώδικες ὁ *Μάταλα 30* ἔχει χαθεῖ³. Οἱ *Κίρκ Χαρμὰν 44* καὶ *45* ἐξαιροῦνται, καθὼς πρόκειται γιὰ δακτυλόγραφα τετράδια στὰ ὁποῖα καταγράφεται τὸ «δημοτολόγιο τοῦ χωριοῦ Κίρκ Χαρμὰν περιφέρειας Κερασούντας σύμφωνα μὲ τὸ τουρκικὸ ληξιαρχικὸ βιβλίο

---

1. Σχετικὰ μὲ τὴν καταλογογράφηση κοινοτικῶν κωδίκων βλ. Κ. Ἄ. Διαμάντη, *Τὰ περιεχόμενα τῶν Γενικῶν Ἀρχείων τοῦ Κράτους Α'*, Ἀθῆνα 1972, σσ. 407-474. Κ. Μαμώνη, «Χειρόγραφοι κώδικες τῆς βιβλιοθήκης τῆς "Ἐστίας" Ν. Σμύρνης», *Μικρασιατικὰ Χρονικὰ* 8 (1959), σσ. 252-253, ὅπου περιγράφονται τρεῖς κοινοτικοὶ κώδικες τοῦ Κασαμπᾶ, καὶ τῆς ἰδίας, «Τὸ ἀρχεῖο τοῦ Μικρασιατικοῦ Συλλόγου "ΑΝΑΤΟΛΗ"», *Μνημοσύνη* 7 (1978-1979), σ. 148, ὅπου περιγράφονται κώδικες κοινοτικοὶ καὶ μητροπολιτικοὶ (ΚΣΤ'-ΚΘ'), καὶ σσ. 148-150, ὅπου οἱ ὑπηρεσιακοὶ κώδικες τοῦ συλλόγου «Ἀνατολή» (Α'-ΝΔ'). Μ. Κουρουπού, «Ἑλληνοφῶνοι κώδικες τοῦ Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν», *Δελτίο Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν* 2 (1981), σσ. 221-241.

2. Μ. Κουρουπού, *ὁ.π.*, σσ. 225-227.

3. *Στὸ ἴδιο*, σ. 227.

τοῦ ἴδιου χωριοῦ»⁴. Τέλος ἐξαιροῦνται οἱ κώδικες *Καيسάρεια 28*⁵, *Προκόπι 29*⁶ καὶ *Νέβσεχρ 22*⁷, οἱ ὁποῖοι ἀποτελοῦν στὴν πραγματικότητα χειρόγραφα.

Στὸν τελικὸ ἀριθμὸ τῶν 22 κωδίκων ποὺ περιγράφονται στὴν ἐργασία αὐτὴ πρέπει νὰ προστεθεῖ καὶ ὁ κώδικας *2/1 Γκέλβερι*, ποὺ ἐντάσσει ἡ Μ. Κουρουπού στοὺς ἑλληνόφωνους κώδικες, γιατί πρόκειται γιὰ δίγλωσσο κώδικα⁸. Δεκαπέντε ἀπὸ τοὺς 22 κώδικες εἶναι τουρκόφωνοι, γραμμένοι μὲ ἑλληνικοὺς χαρακτῆρες, ἔξι δίγλωσσοι καὶ ἓνας γραμμένος μὲ ἀραβικοὺς χαρακτῆρες.

Στὸν κατάλογο ποὺ ἀκολουθεῖ τὸ σύντομο αὐτὸ σημειώμά μας οἱ κώδικες παρουσιάζονται ἀλφαβητικά. Ἡ χρονολογικὴ κατάταξη δὲ διευκολύνει, ἐφόσον ὅλοι οἱ κώδικες εἶναι τοῦ δευτέρου μισοῦ τοῦ 19ου καὶ 20ου αἰώνα μὲ πολὺ μικρὲς μεταξὺ τους χρονολογικὲς διαφορὲς⁹. Ἀντίθετα, θεωροῦμε ὅτι μὲ τὴν ἀλφαβητικὴν κατάταξη τῶν κωδίκων ὁ κατάλογος γίνεται εὐχρηστος καὶ δίνει μιὰ ἄμεση εἰκόνα τοῦ ἂν καὶ πόσοι κώδικες ὑπάρχουν γιὰ τὴν Χ μικρασιατικὴ κοινότητα στὸ ἀρχεῖο τοῦ Κ.Μ.Σ., συμπληρώνοντας αὐτὴν τοῦ καταλόγου Διαμάντη γιὰ τοὺς ἀντίστοιχους τῶν ΓΑΚ¹⁰, ὅπου βρίσκεται τὸ κύριο σῶμα¹¹ τῶν κωδίκων. Γιὰ κάθε κώδικα, ἔκτος ἀπὸ τὸν αὐξῶντα ἀριθμὸ τοῦ καταλόγου μας, δίνουμε καὶ τὸν ἀριθμὸ εἰσαγωγῆς (ἀ.ε.) στὰ ἀρχεῖα τοῦ Κ.Μ.Σ.

Στὴν ἀνάλυση τῶν περιεχομένων τῶν κωδίκων συμβουλευτήκαμε ὅσα σχετικὰ σημειώματα ὑπῆρχαν στὸ Κ.Μ.Σ. ἀπὸ τοὺς παλαιότερους συνεργάτες τοῦ Γεώργιο Μαυροχαλυβίδη, Χρήστο Τουργούτη, Ἐμμ. Τσαλικογλου καὶ Γεώργιο Παντελίδη.

Στὸ σύντομο αὐτὸ ἐκδοτικὸ σημειώμα ἀπέφυγα νὰ ἀναφερθῶ στὴ σημα-

4. Στὸ ἴδιο, σσ. 222-223 καὶ 227 σημ. 4.

5. Στὸ ἴδιο, σ. 226 σημ. 2.

6. Στὸ ἴδιο, σ. 227 σημ. 3.

7. Πρόκειται γιὰ τετράδιο τοῦ Θ. Ἀράπογλου, στὸ ὁποῖο ἀντιγράφει φερμάνια, διατάγματα τοῦ 18ου καὶ 19ου αἰώνα ποὺ ἀφοροῦν τὸ Νέβσεχρ στὰ τουρκικά, μὲ ἑλληνικοὺς ὁμως χαρακτῆρες. Μετάφραση τοῦ τετραδίου αὐτοῦ βρίσκεται κατατεθειμένη στὸ Κ.Μ.Σ.

8. Μ. Κουρουπού, *δ.π.*, σσ. 228-229.

9. Ὁ κώδικας *Σκοπή 14* εἶναι κι αὐτὸς τοῦ δευτέρου μισοῦ τοῦ 19ου αἰώνα καὶ ἀρχῶν τοῦ εἰκοστοῦ.

10. Κ. Ἄ. Διαμάντης, *δ.π.*, ὅπου ὑπάρχει σύντομη περιγραφὴ τῶν κωδίκων. Ἀναλυτικὸς κατάλογος τῶν περιεχομένων τῶν κωδίκων Καππαδοκίας ποὺ ὑπάρχουν στὰ ΓΑΚ ἐτοιμάζεται ἀπὸ τὴν Μ. Κουρουπού, Ε. Μπαλτᾶ.

11. Βάσει τοῦ καταλόγου Κ. Ἄθ. Διαμάντη, *δ.π.*, ὁ ἀριθμὸς τῶν μικρασιατικῶν κωδίκων τῶν ΓΑΚ φθάνει τοὺς 510.

σία που έχουν οι κώδικες ως πηγή για τη μελέτη του μικρασιατικού ελληνισμού, ακριβώς γιατί το σώμα του Κ.Μ.Σ. αποτελεί ένα μικρό υποσύνολο σε σχέση με τον κύριο όγκο που είναι κατατεθειμένος στα Γενικά Ἀρχεῖα του Κράτους. Ἐκτενής ἀναφορὰ στὴ θεματολογία τῶν πηγῶν αὐτῶν θὰ γίνει στὸν πρόλογο τοῦ καταλόγου ποὺ ἐτοιμάζεται σὲ συνεργασία μὲ τὴν Ματούλα Κουρουπού. Ἡ ἔκδοση αὐτὴ θὰ παρουσιάζει ἀναλυτικὰ τὰ περιεχόμενα τῶν 250 καππαδοκικῶν κωδίκων τῶν ΓΑΚ.

ΤΟΥΡΚΟΦΩΝΟΙ ΚΩΔΙΚΕΣ ΤΟΥ Κ.Μ.Σ.

<i>A.α/α.ε</i>	<i>Προέλευση</i>	<i>Χρονολογίες</i>
1/2	Ἄι Κωστὲν	1853-1924
2/13	Ἄραβανί	1856-1924
3/17	Βέξε	1859-1920
4/18	Βέξε	1909-1924
5/7	Γκέλβερι	1857-1867
6/27	Καيسάρεια	1924
7/3	Κερμίρα	1910-1924
8/12	Κωνσταντινούπολη	1853-1867
9/33	Μαλακοπή	1857-1876
10/25	Μπερεκετλί Μαντὲν	1917-1920
11/20	Νέβσεχιρ	1924
12/21	Νέβσεχιρ	1924
13/40	Νέβσεχιρ	1924
14/8	Προκόπι	1902-1905
15/10	Σαζάλτζα	1876-1924
16/6	Σαζάλτζα	1881-1921
17/32	Σίλατα	1855-1875
18/41	Σίλατα	1874-1925
19/14	Σκοπή	1784-1923
20/19	Σκοπή	1897
21/11	Στέφανα	1909-1924
22/42	Ταβλοσοῦν	1807-1922

Α.α: Αὔξων ἀριθμὸς καταλόγου

Α.ε: Ἀριθμὸς εἰσαγωγῆς Κ.Μ.Σ.

1853-1924 0,37×0,25 1/2 Α' Γ' - ΚΩΣΤΕΝ 116 σ.

Κατάστιχο κοινότητας με διαθήκες, πωλητήρια, δωρητήρια, πρακτικά συνεδριάσεων δημογεροντίας.

Α. Δερματοδέτος κώδικας. Ἀρίθμηση μεταγενέστερη, σσ. 1-116. Σελίδες λευκές: 51, 62-64, 71-73, 82-84, 86-87, 89-96, 98-101, 103, 105. Ἀνάμεσα στίς σσ. 98-99 λείπουν ἄρκετὰ φύλλα λευκά.

1. σσ. 1-2: Καταχώριση ταμειακῶν λογαριασμῶν.
2. σσ. 3-5: Ἐγκύκλιος τοῦ πρωτοσύγκελου τοῦ Ἁγίου Καισαρείας Ἀθανασίου, με τὴν ὁποία συστήνει νὰ καταγράφονται οἱ βαπτίσεις καὶ οἱ ἄρραβῶνες σὲ εἰδικὸ κώδικα, γιὰ νὰ πάψουν νὰ συμβαίνουν τὰ ἄτοπα ποὺ προκαλοῦνται ἀπὸ ἀμέλεια καὶ ἀταξία. Καθορίζεται ὁ τρόπος ποὺ θὰ γίνεται ἡ καταχώριση τῶν βαπτίσεων, τῶν ἄρραβῶνων, τῶν γάμων καὶ τῶν θανάτων. Ἐπίσης δηλώνεται ὅτι θὰ τιμωρηθοῦν ἀπὸ τὸν ἀρχιερέα ὅσοι ἱερεῖς δὲν ἀκολουθήσουν τὶς συστάσεις. Στὴ συνέχεια ὀρίζεται τὸ ποσὸ ποὺ θὰ δίνεται στὸν ἐπίτροπο τῆς ἐκκλησίας γιὰ τὶς βαπτίσεις καὶ τοὺς ἄρραβῶνες καὶ ὀρίζεται τὸ τελετουργικὸ τῆς παραμονῆς τοῦ γάμου καὶ τῆς στέψης: Ἀναφέρεται ἐπίσης ὅτι οἱ παπάδες θὰ διαβάζουν κάθε Σάββατο τὶς «μερίδες» τῶν κατοίκων καὶ θὰ παίρνουν ἑνὶ γι' αὐτό, μαζὶ με τὸ ἐτήσιο ἐπίδομά τους, 15 γρόσια. Ἀκόμη κι ἐκεῖνοι ποὺ δὲν θέλουν νὰ διαβάζονται οἱ μερίδες τους θὰ δίνουν τὸ χρόνο 12 γρόσια στὸν παπά.
3. σσ. 6-22: Καταχωρίσεις βαπτίσεων (1853-1901). Ἀναλυτικὰ κατ' ἔτος: 1853:5, 1854:10, 1855:12, 1856:15, 1857:16, 1858:14, 1859:20, 1860:1, 1864:1, 1865:4, 1866:5, 1868:1, 1869:6, 1870:2, 1872:2, 1873:5, 1875:3, 1876:3, 1877:3, 1878:6, 1879:12, 1880:3, 1881:2, 1882:2, 1883:1, 1884:1, 1885:2, 1886:3, 1887:11, 1888:17, 1889:7, 1890:5, 1891:11, 1892:20, 1893:17, 1894:15, 1895:16, 1896:10, 1897:15, 1898:21, 1899:18, 1900:14, 1901:12.
4. σ. 23: Καταχώριση διαθήκης.
5. σσ. 24-25: Ἐλεγχος διαχείρισης τοῦ ἐπιτρόπου Μηνᾶ Κεχαγιᾶ γιὰ τὰ ἔτη 1860-1866.
6. σ. 27: Πρακτικὸ συνεδρίασης τῆς δημογεροντίας (1 Μαρτίου 1868). Σ' αὐτὸ ἀναφέρεται ὅτι ἡ κοινότητα δανείστηκε 20.000 γρόσια ἀπὸ ἰδιώτες γιὰ νὰ πληρώσει τὶς φορολογικὲς τῆς ὑποχρεώσεις πρὸς τὸ κράτος καθὼς καὶ τοὺς φόρους ὧσων εἶχαν ξενιτευτεῖ στὴν Πόλη. Συνολικὰ τὸ ποσὸ αὐτὸ ἔφθανε τὰ 16.200 γρόσια ἐτησίως. Ἐπειδὴ ὁμως οἱ δανειστὲς ζητοῦν τὰ χρήματά τους, ἡ ὀθωμανικὴ διοίκηση ἔδωσε τὴν ἄδεια

στοὺς δημογέροντες νὰ πουλήσουν τὰ κτήματα τῶν ξενιτεμένων προκειμένου νὰ πληρωθοῦν τὰ χρέη τους. Οἱ δημογέροντες, μετὰ τὴ σειρά τους, ἐξουσιοδοτοῦν δύο ταμίες γιὰ τὴν πώληση καὶ τὴν ἐνοικίαση τῶν κτημάτων.

7. σ. 28-31: Καταγραφή τῶν χρεῶν τῶν ξενιτεμένων καὶ τῆς ἀξίας τῶν κτημάτων τους ποὺ πρόκειται νὰ πουληθοῦν ἢ νὰ νοικιαστοῦν ἀπὸ τὴν κοινότητα γιὰ νὰ ἐξοφληθοῦν τὰ χρέη τους.
8. σ. 32: Πρόσληψη δασκάλου μετὰ ἐτήσιο μισθὸ 1.700 γρόσια (11 Ὀκτωβρίου 1871).
9. σ. 33: Πρακτικὸ τῆς 24 Αὐγούστου 1869, ὅπου σημειώνονται σὲ 8 ἄρθρα τὰ ἔσοδα τῆς κοινότητας ποὺ προέρχονται ἀπὸ εἰσφορὰς τῶν ξενιτεμένων, ἀπὸ στεφανώματα, βαπτίσεις, θανάτους, διευθετήσεις διαφορῶν κλπ. Τὰ ποσὰ ποὺ εἰσπράττονται ὀρίζονται σὲ κατηγορίες ἀνάλογα μετὰ τὴν οἰκονομικὴ κατάστασι τῶν κατοίκων καὶ διατίθενται γιὰ τὸ σχολεῖο. Ἐκτὸς ἀπὸ τὸ σχολεῖο ἕνα μέρος ἀπὸ τὰ χρήματα τοῦ παγκαρίου καὶ τὸ προϊόν ἑνὸς δίσκου τῆς ἐκκλησίας. Εἰδικὸς ἐπίτροπος διαχειρίζεται τὰ εἰσοδήματα τοῦ σχολείου καὶ λογοδοτεῖ στὸ τέλος τῆς χρονιάς. Τὸ πρακτικὸ ὑπογράφεται ἀπὸ 15 πρόσωπα, ἀνάμεσα στὰ ὁποῖα εἶναι καὶ ὁ Ἀναστάσιος Λεβίδης.
10. σ. 34-36: Καταχωρίσεις βαπτίσεων (1901-1905). Ἀναλυτικά: 1901:4, 1902:26, 1903:18, 1904:5, 1905:1.
11. σ. 37: Πρόσληψη δασκάλου μετὰ μισθὸ 700 γρόσια (11 Μαρτίου 1869).
12. σ. 38-43: Καταχώριση ἐσόδων-ἐξόδων τῆς κοινότητας (1870-1872).
13. σ. 44: Καταχωρίσεις βαπτίσεων (1903-1905): 1903:5, 1904:10, 1905:5.
14. σ. 47: Πρόσληψη δασκάλου (1873) μετὰ μισθὸ 2.000 γρόσια τὸ χρόνο.
15. σ. 48: Ἐκλογή δεκαμελοῦς δημογεροντίας (Σύνοδος). Ἐνα μέλος τῆς εἶναι ὑπεύθυνο γιὰ τὴ λειτουργία τοῦ σχολείου καὶ τῆς ἐκκλησίας. Τὸ πρακτικὸ ἐπιβεβαιώνει ὁ Καισαρείας Εὐστάθιος (1 Ἰουνίου 1875).
16. σ. 49-50: Καταχωρίσεις βαπτίσεων (1910-1924). Κατ' ἔτος: 1910:3, 1911:5, 1915:1, 1917:5, 1918:5, 1920:10, 1921:12, 1922:3, 1923:5, 1924:1.
17. σ. 52-61: Καταχωρίζονται οἱ κτηματικοὶ φόροι τοῦ ἔτους 1290 (1873-1874).
18. σ. 65: Καταχώριση καθυστερούμενων φόρων τοῦ ἔτους 1870.
19. σ. 66-70: Καταχωρίζεται ὁ στρατιωτικὸς φόρος τοῦ ἔτους 1310 (1892-1893). Οἱ ἄρρενες κάτοικοι ποὺ πληρώνουν τὸ φόρο αὐτὸ εἶναι 189 καὶ διαιροῦνται, βάσει τῆς οἰκονομικῆς τους κατάστασης, σὲ 4 κατηγορίες. Ἡ α' πληρώνει 100 γρόσια, ἡ β' 75, ἡ γ' 65 καὶ ἡ δ' 47. Τὸ συνολικὸ ποσὸ τοῦ φόρου φθάνει τὰ 8.325 γρόσια. Ἐξαιροῦνται 30 περίπου κάτοικοι ἀπὸ τὴ φορολογία, ὡς ἄποροι.

20. σσ. 74-85: Καταχώριση πράξεων δωρεᾶς ἢ πώλησης κτημάτων.

21. σσ. 102-116: Καταχωρίσεις ἐσόδων καὶ ἐξόδων τῆς κοινότητας.

Προέλευση: Δωρεὰ Σοφίας Τουρκέρογλου.

2/13 ΑΡΑΒΑΝΙ

1856-1924

0,29×0,20

220 σ.

Μητρῶο βαπτίσεων.

Α. Κατάστιχο ἐμπορίου. Σελιδαριθμηση μεταγενέστερη. Σελίδες λευκές: 116-120. Στὴ στάχωση ὑπάρχει ἐτικέτα: «Ἄραβάν καργιεσινίν βαπτίς Δεφεριδίν».

1. σσ. 1-115: Καταχωρίσεις βαπτίσεων ἀπὸ 1ῃ Ἰανουαρίου 1856 ὡς 9 Ἰουνίου 1924. Στὶς καταχωρίσεις αὐτὲς ἀναφέρεται ὁ τόπος προέλευσης, τὰ ὄνόματα τῶν γονέων καὶ τῶν ἀναδόχων, τὸ ὄνομα τοῦ βαπτισθέντος. Στὸ Ἄραβανὶ φαίνεται νὰ ἔχουν ἐγκατασταθεῖ πληθυσμοὶ προερχόμενοι κυρίως ἀπὸ τὰ χωριὰ Γούρτονος καὶ Σαζάλτζα. Λιγότεροι εἶναι ἐκεῖνοι ποὺ προέρχονται ἀπὸ τὸ Μιστί, Φάρασα, Καγιὰ πασί, Φερτέκι, Νίγδη, Ἰκόνιο, Νέβσεχιρ, Καισάρεια, Κερμέρα, Γκέλβερι, Δελμοσούν. Ἄναλυτικὰ οἱ βαπτίσεις ποὺ καταχωρίζονται κατ' ἔτος εἶναι: 1856:4, 1857:4, 1858:5, 1859:40, 1860:—, 1861:2, 1863:1, 1864:2, 1865:1, 1866:1, 1867:1, 1868:1, 1869:11, 1870:13, 1871:17, 1872:17, 1873:22, 1874:8, 1875:10, 1876:13, 1877:15, 1878:24, 1879:22, 1880:22, 1881:19, 1882:12, 1883:13, 1884:19, 1885:22, 1886:14, 1887:19, 1888:20, 1889:19, 1890:20, 1891:23, 1892:20, 1893:17, 1894:8, 1895:16, 1896:21, 1897:15, 1898:17, 1899:11, 1900:15, 1901:21, 1902:17, 1903:17, 1904:18, 1905:9, 1906:4, 1907:28, 1908:12, 1909:19, 1910:20, 1911:13, 1912:19, 1913:6, 1914:18, 1915:18, 1916:5, 1917:6, 1918:6, 1919:2, 1920:6, 1921:6, 1922:2, 1923:2, 1924:7.

Προέλευση: Δωρεὰ Ἄναστασίας Σ. Κάζη (1958).

3/17 ΒΕΞΕ

1859-1920

0,27×0,20

β' +98 σ.

Μητρῶο βαπτίσεων.

Α. Κατάστιχο ἐμπορίου. Στάχωση ἀπὸ χοντρὸ ναστόχαρτο. Σελίδες λευκές: α', 23-92, 98.

1. σ. β': «Ποὺ τεφτέρ Βέξε καριεσί Γέννησις τῆς Θεοτόκου κοινοτησινήν»

σιμιτέ καθάρ τεφετερί όλτουγου ταστίκ όλουνοϋρ. Βέξε 1910 Μαρτίου 12» (Βεβαιώνεται ότι στο κατάστιχο αυτό καταγράφονται οι βαπτίσεις που τελέστηκαν στην κοινότητα Γέννηση τῆς Θεοτόκου τοῦ χωριοῦ Βέξε). Ἀκολουθοῦν οἱ ὑπογραφές: Νικόλαος Ἰωάννου, Ἰορδάν Προδρόμου, Μ. Ἰορδάνου, Ἰορδάνης Χα΄Προδρόμου, Παπᾶ Ἰσαάκ ιερέυς οἰκονόμος.

2. σσ. 1-22: Καταχωρίσεις βαπτίσεων ἀπὸ 13 Σεπτεμβρίου 1859 ὡς 27 Μαΐου 1920. Οἱ βαπτίσεις ποὺ καταχωρίζονται κατ' ἔτος εἶναι: 1859:3, 1860:4, 1861:1, 1862:2, 1863:1, 1864:3, 1865:—, 1866:1, 1867:2, 1868:4, 1869:1, 1870:4, 1871:3, 1872:4, 1873:5, 1874:2, 1875:—, 1876:3, 1877:5, 1878:5, 1879:3, 1880:3, 1881:5, 1882:3, 1883:3, 1884:3, 1885:6, 1886:3, 1887:5, 1888:4, 1889:2, 1890:5, 1891:1, 1892:4, 1893:2, 1894:5, 1895:2, 1896:3, 1897:3, 1898:1, 1899:—, 1900:1, 1901:1, 1902:2, 1903:5, 1904:4, 1905:1, 1906:5, 1907:2, 1908:1, 1909:3, 1910:4, 1911:1, 1912:4, 1913:4, 1914:2, 1915:7, 1916:2, 1917:2, 1918:5, 1919:2, 1920:1.
3. σσ. 93-94: Καταγραφή 25 ἀργυρῶν σκευῶν τῆς ἐκκλησίας (24 Αὐγούστου 1893). Καταγραφή 94 χάλκινων σκευῶν (20 Σεπτεμβρίου 1887).
4. σσ. 95-97: Κανονισμὸς τῆς κοινότητος ποὺ συντάχθηκε τὴν 1η Ἰανουαρίου 1872. Ἀποτελεῖται ἀπὸ 30 ἄρθρα ποὺ ἀφοροῦν τὴν ἀμοιβή τοῦ ἱερέα γὰρ τὶς διάφορες τελετές καὶ μυστήρια. Ἐπίσης καταγράφονται ἔθιμα σχετικὰ μὲ τὴν προίκα καὶ τὸ τελετουργικὸ τοῦ γάμου.

Προέλευση: Δωρεὰ Ἀγάπιου Ἀβραμίδη (1958).

1909-1924 0,28×0,20 4/18 ΒΕΞΕ
70 σ.

Βιβλίον ἐσόδων καὶ ἐξόδων τῆς ἐκκλησίας.

A. Κατάστιχο ἐμπορίου. Ἀρίθμηση χειρόγραφη ἀπὸ 1-68 (verso-recto). Σελίδες λευκές: 2, 12, 20-42, 56-70.

1. σ. 1: «Σενέ 1909. 9/βρίου 1 ταριχδέν Ἰορδάν ἀγά Καρὰ Σάβα ὄγλου ἐπιτροποσλοῦκ βακτινήν ἐκκλησιάνην ἱράτ βέ μεσαριφάτ τεφδερίδιρ. † Παπᾶ Ἰσαάκ» (Βιβλίον ἐσόδων καὶ ἐξόδων τῆς ἐκκλησίας, ὅταν ἦταν ἐπίτροπος ὁ Ἰορδάν ἀγάς Καρὰ Σάββα ὄγλου. 1 Σεπτεμβρίου 1909 Παπᾶ Ἰσαάκ). Ἀπὸ τὴν ὑπογραφή τοῦ παπᾶ Ἰσαάκ, ἡ ὁποία ὑπάρχει καὶ σὲ ἓνα δίφυλλο λυτὸ χειρόγραφο κατάλογο, ὅπου καταγράφονται τὰ ὀνόματα τῶν χριστιανῶν κατοίκων τοῦ χωριοῦ Βέξε, ταυτίζεται ὁ κώδικας, διότι πουθενὰ στὶς σελίδες του δὲν ἀναφέρεται τὸ ὄνομα τοῦ χωριοῦ.

2. σσ. 3-19: Καταχώριση εσόδων από 1η Σεπτεμβρίου 1909 ως 10η Μαΐου 1924. Τα έσοδα αυτά προέρχονται από το παγκάρι, από εισπράξεις διαφόρων τελετών (βαπτίσεις, γάμους, κηδείες, λειτουργίες), από αφιερώματα (είδη ύφαντικής που εκποιούνται από τον επίτροπο, ζώα που εξαγοράζονται από τους αφιερωτές), από εισφορές των κατοίκων του χωριού και των ξενιτεμένων, από δωρεές υπέρ της εκκλησίας σε χρήμα (από την οικογένεια του γαμπρού ή τον κουμπάρο) ή δωρεές μετά θάνατο, από εκποίηση παλιών εικόνων, από πανηγύρεις, από πωλήσεις ή ενοικιάσεις στασιδίων στο γυναικωνίτη.

Ἡ ἐκκλησία ὅμως ἔχει καὶ ἀπὸ ἄλλες πηγές ἔσοδα: Καθὼς διαθέτει ρευστό, δανεῖζει, καὶ εἰσπράττει τόκους. Ἔχει ἐπίσης βακουφικά σπίτια, χωράφια, ἀμπέλια, φούρνο, τὰ ὅποια νοικιάζει ἢ πουλᾷ. Καλλιεργεῖ γιὰ δικό της λογαριασμό χωράφια καὶ πουλᾷ τὸ προϊόν (τὴ φυτική χρωστικὴ οὐσία, ράμνος ἢ χρωστικὴ). Τέλος πουλᾷ καυσόξυλα, κέδρους, ἀσβέστη καὶ καρύδια ἀπὸ τὰ βακουφικά της κτήματα.

3. σσ. 43-56: Καταχώριση ἐξόδων ἀπὸ 15 Ὀκτωβρίου 1909 ἕως 15 Ὀκτωβρίου 1923. Τὰ ἔσοδα πού σημειώνονται εἶναι: λάδι, κερί, θυμίαμα, ἀλεύρι καὶ πρόσφορα, μισθὸς ἱερέα καὶ δασκάλου, ἐπιχορήγηση μητροπολίτη, συντήρηση ἐκκλησίας καὶ σχολείου, ἐλεημοσύνες. Στὰ ἔσοδα καταχωρίζονται οἱ φόροι πού πρέπει νὰ πληρώνει ἡ ἐκκλησία στὸ ὀθωμανικὸ κράτος γιὰ τὰ βακουφικά της κτήματα, τὰ ποσὰ πού δίνει στοὺς καλλιεργητὲς τῶν χωραφιών της καθὼς καὶ τὰ ποσὰ πού δανεῖζει. Ἐπίσης ἡ ἐκκλησία πληρώνει τὰ ἔσοδα τῆς μετάβασης τῶν στρατευσίμων στὴν Καισάρεια γιὰ τὴ στρατολογικὴ τους ἐξέταση, τὰ ἔσοδα τοῦ ὀθωμανοῦ ὑπαλλήλου πού ἔρχεται τὸ 1923 γιὰ τὴν καταγραφή τοῦ πληθυσμοῦ, πληρώνει τὴν εἴσφορὰ ὑπὲρ τοῦ παπᾶ Ἐφτίμ¹, τὸ δικαίωμα ἐπὶ τοῦ οἶνοπνεύματος κλπ.

B. 1. Δίφυλλο λυτό. «Οἱ ὀρθόδοξοι χριστιανοὶ τοῦ χωρίου Βέξε τῆς ἐπαρχίας Καισαρείας». Πρόκειται γιὰ ἀντίγραφο καταλόγου πού συν-

1. Βλ. *Ἐκκλησις πρὸς τὸν ὀρθόδοξον λαὸν καὶ ἀπολογία Παπᾶ Εὐθθύμου*, χ.χ., 32 σ. Τὸ ἴδιο φυλλάδιο κυκλοφόρησε καὶ στὰ καραμανλίδικα: *Παπᾶ Εὐθθύμ ἐφένδιν ὀρθόδοξος ἐχαλιέ μου-ραδζαατὴ βέ πατριχανελέ καρσὴ μουδαφασαναμέ*, χ.χ., 36 σ., καὶ Α. Ἀλεξανδρῆς, «Ἡ ἀπόπειρα δημοургίας Τουρκορθόδοξης Ἐκκλησίας στὴν Καππαδοκία 1921-1923», *Δελτίο Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν* 4 (1983), σσ. 159-210. Ἐπίσης βλ. σχετικὴ ἀρθρογραφία στὶς ἐφημερίδες: Βασ. Ἡλιάδης, «Παπᾶ Εὐθθύμ ὁ Ψευδοπατριάρχης», *Ὁ Ταχυδρόμος* ΙΒ', φ. 600 (9.10.1965). Sam Cohen, «Ὁ Παπᾶ Εὐθθύμ, κατευθυνόμενον ὄργανον τῆς τουρκικῆς κυβερνήσεως», *Τὸ Βῆμα* (26.10.1965), Γ. Μόδη, «Οἱ τουρκορθόδοξοι τοῦ Παπᾶ Εὐθθύμ», *δ.π.* (16.11.1965), Π. Παλαιολόγος, «Φαιδρὰ καὶ θλιβερὰ», *δ.π.* (18.7.72), Γ. Ι. Παντελίδη, «Μερικὰ πράγματα πού ἀπὸ ἴδιαν ἀντίληψιν ξέρω καὶ ὅσα ἀπ' ἄλλους ἔμαθα γιὰ τὸν παπᾶ Εὐθθύμ», *Προσφυγικὸς Κόσμος* (15.6, 22.6, 29.6, 6.7, 20.7, 3.8, 10.8, 17.8, 24.8, 31.8, 7.9, 14.9, 21.9, 28.9, 10.10, 12.10, 19.10, 26.10 καὶ 23.11.1974).

τάχθηκε στις 11 'Ιουνίου 1924 και στο όποιο καταχωρίζονται τὰ 65 μέλη τῶν 26 χριστιανικῶν οἰκογενειῶν τοῦ χωριοῦ. Ἐγγράφεται ἡ ἡλικία τους, τὸ ἐπάγγελμα, ἡ πατρίδα ἢ ὁ τόπος διαμονῆς και τὸ ἂν ἔχουν ἀφήσει περιουσία στοῦ χωριό μετὰ τὴν Ἐνταλλαγή.

2. Γράμμα τοῦ Θεόδωρου και τῆς Ἐλισάβετ Σολομωνίδου πρὸς τὸν γαμβρό τους Παπὰ Ἰσαὰκ (26 Μαρτίου 1925).
3. Τρία φύλλα λευκά με τὴ φίρμα τοῦ φαρμακείου τοῦ Θεόδωρου Σολομωνίδου στὴν Πόλη (στὰ ἑλληνικά, γαλλικά και τουρκικά, με ἀραβικὴ γραφή).

Προέλευση: Δωρεὰ Ἀγάπιου Ἀβρααμίδη (1958).

5/7 ΓΚΕΛΒΕΡΙ

1857-1871

0,32×0,21

110 σ.

Πρακτικὰ κοινότητος, καταχωρίσεις δωρεῶν, διαθηκῶν, πωλητηρίων.

A: Κώδικας δερματοδέτος. Ἀπὸ φύλλο κολλημένο στὴν ἐσωτερικὴ ἐπιφάνεια τῆς στάχωσης μαθαίνουμε ὅτι ὁ κώδικας εἶχε 194 σελίδες. Μεταγενέστερη ἀρίθμηση 1-110 σ., διότι φαίνεται ὅτι ἀποσπάσθηκαν στοῦ μεταξὺ φύλλα. Σελίδες λευκῆς: 1, 13, 17, 19, 21, 23, 26, 28, 30, 33, 34, 37, 41, 43, 45, 48, 50, 51, 53, 58, 59, 67-106 και 108, 109.

1. σ. 2: Πρακτικὸ πὸὸ ὀρίζει τὴν ἀμοιβὴ τοῦ κανδηλανάπτη κατὰ τὶς διάφορες ἱεροτελεστίας (1865).
2. σ. 3: Πρακτικὸ πὸὸ κανονίζει τὰ ποσὰ πὸὸ εἰσπράττει ἡ κοινότητα ἀπὸ τὴν τέλεση διαφόρων μυστηρίων (1η Ἰανουαρίου 1865).
3. σ. 4: Πρακτικὸ πρόσληψης κανδηλανάπτη (1η Δεκεμβρίου 1866).
4. σ. 5: Διευθέτηση κληρονομικῆς διαφορᾶς.
5. σ. 6: Πρόσληψη δασκάλου με μισθὸ 1.100 γρόσια τὸ χρόνο. Ὁ μισθὸς αὐξάνεται κατὰ 100 γρόσια κάθε χρονιά.
6. σ. 7: Πρακτικὸ πώλησης ὄλης τῆς κινητῆς περιουσίας τοῦ Προδρόμου Ἀτλαμάζογλου Συμεῶν στὴν κοινότητα.
7. σσ. 8-12: Καταχωρίσεις διαθηκῶν.
8. σσ. 14-18: Διευθετήσεις οἰκονομικῶν διαφορῶν μετὰξὺ συγγενῶν.
9. σ. 26: Πρόσληψη δασκάλου με μισθὸ 1.000 γρόσια τὸ χρόνο (23 Ἀπριλίου 1860).
10. σ. 28: Πρακτικὰ πρόσληψης δασκάλων γιὰ τὰ ἔτη 1860 και 1861.

11. σ. 31: Δωρητήριο οικοπέδου για την ανέγερση σχολείου.
12. σ. 33: Διευθέτηση κληρονομικῶν δικαιωμάτων ὄρφανῶν.
13. σ. 35: Παράδοση λογαριασμοῦ διαχειριστῶν σχολικῶν χρημάτων.
14. σ. 36: Πρακτικὸ πὸν ρυθμίζει τὰ σχετικὰ μὲ τὴν προμήθεια τῶν ἀπαιτούμενων γιὰ τὴ λειτουργία.
15. σ. 39: Καταχώριση πωλητηρίου.
16. σ. 40: Ἐξοφλητικὸ χρέους.
17. σ. 43: Καταχώριση διαθήκης.
18. σ. 54: Πρακτικὸ στὸ ὁποῖο ἀναφέρονται τὰ περιουσιακὰ στοιχεῖα τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Γεωργίου στὰ Κενάταλα. Ἐπικυρώνεται ἀπὸ τὸν Μελιτουπόλεως Εὐγένιο (18 Νοεμβρίου 1864).
19. σ. 59: Πωλητήριο.
20. σ. 62: Διάλυση ἀρραβῶνος.
21. σ. 107: Δύο σύντομα πρακτικὰ μὲ χρονολογίες 1862 καὶ 1864. Παραδίδεται τὸ ποσὸν τοῦ δίσκου τῆς ἐκκλησίας.
22. σ. 110: Πρακτικὸ ἐπιτροπῆς πὸν διόρισε δύο ἐπόπτες ὑπεύθυνους γιὰ τὴν ανέγερση τοῦ σχολείου.

Προέλευση: Δωρεὰ Μηνᾶ Κάλφογλου (1952).

6/27 ΚΑΙΣΑΡΕΙΑ

1924

0,30×0,20

76 σ.

Βιβλίον πρακτικῶν τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀνταλλαγῆς.

Α. Κατάστιχο ἐμπορίου. Σελίδες λευκές: 1-4, 28-53, 66-76. Σφραγίδες: α) «ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΟΗΘΗΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ 1924». Στὸ κέντρο: «ΚΑΙΣΑΡΕΙΑΣ». β) «ΤΑΜΕΙΟΝ ΑΝΤΑΛΛΑΞΙΜΩΝ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΦΕΛΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΩΝ». Στὸ κέντρο: «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ».

1. σ. 5: Πρακτικὸ συνεδρίασης τῆς 29ης Ἀπριλίου 1924. Πρόεδρος τῆς συνεδρίασης ὁ ἐπίσκοπος Καισαρείας Γερβάσιος. Ἀντικείμενο τῆς συνεδρίασης ὁ διορισμὸς ἐπιτροπῆς πού:
  - α) Θὰ ἀχρηστεύσει τὴν κοινοτικὴν περιουσία πὸν δὲν ἔχει ἀξία καθὼς καὶ αὐτὴν πὸν δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ μεταφερθεῖ.
  - β) Θὰ καταγράψει καὶ θὰ συσκευάσει σὲ κάσες τὴν κινητὴ πολύτιμη κοινοτικὴ περιουσία τῶν ἐκκλησιῶν τοῦ Ἁγίου Νικολάου καὶ τοῦ Ἁγίου Βασιλείου, ὥστε νὰ εἶναι ἔτοιμη γιὰ μεταφορά.
  - γ) Θὰ συντάξει κατάλογο τῶν συσκευασμένων ἀντικειμένων καὶ θὰ τὰ καταχωρίσει στὸ βιβλίον πρακτικῶν. Ὁ κατάλογος θὰ παραδοθεῖ

- στή δευτεροβάθμια Ἐπιτροπὴ γιὰ τὴν Ἀνταλλαγὴ καὶ στὸν Πρόεδρο τῆς Ἐπιτροπῆς, ποὺ ἀντιπροσωπεύει τὴν κοινότητα τῆς Καισάρειας. Διορισμὸς τριμελοῦς ἐπιτροπῆς ἀπὸ τοὺς: Θεόδωρο Τουρμούσογλου, ἀντιπρόεδρο (πρόεδρος εἶναι ὁ Γερβάσιος), Θωμᾶ Μίλκογλου, ταμία, Ἴηλια Ἡλιάδη, γραμματέα. Ἔπονται οἱ ὑπογραφές: Ἐπίσκοπος Γερβάσιος, Βασίλης Ἰσαακίδης, Θωμᾶς Μίλκογλου, Β. Ν. Τσαβτάρογλου, Γιαννάκης Κυριακίδης, Ἰωσήφ Καρακιόγλου, Ἰωάννης Ἀβραμίδης, Ἴηλ. Ἡλιάδης.
2. σ. 6: Πρακτικὸ δεύτερης συνεδρίασης (30 Ἀπριλίου 1924). Ἡ ἐπιτροπὴ ξεχωρίζει ἓνα μέρος τῶν πολύτιμων ἀντικειμένων ποὺ πρόκειται νὰ μεταφερθοῦν.
3. σ. 7: Πρακτικὸ συνεδρίασης τῆς 1ης Μαΐου 1924. Ὁλοκληρώνεται ὁ κατάλογος τῶν ἀντικειμένων ποὺ θὰ μεταφερθοῦν καὶ γίνεται ἔλεγχος τοὺς μὲ τις καταχωρίσεις στὰ παλιὰ βιβλία τῆς Ἐκκλησίας. Γιὰ τὸν ἔλεγχο αὐτὸ ἢ Ἐπιτροπὴ συμπληρώνεται καὶ μὲ ἄλλα μέλη. Διορίζεται ἄλλη ἐπιτροπὴ γιὰ νὰ προσδιορίσει καὶ νὰ τακτοποιήσει τὰ πρὸς μεταφορὰν ἀντικείμενα τῶν μοναστηριῶν. Στὴν ἐπιτροπὴ αὐτὴ θὰ ἀντιπροσωπεύονται καὶ τὰ χωριὰ μὲ ἓναν ἀντιπρόσωπο. Νέα ἐπιτροπὴ διορίζεται γιὰ τὰ ἐπιπλα καὶ τὰ σκευῆ ποὺ δὲν θὰ δηλωθοῦν, ὡς δῆθεν πουλημένα. Ἀπολογισμὸς τοῦ Θ. Τουρμούσογλου γιὰ τὴ διαχείριση τῶν κοινοτικῶν κτημάτων. Ὁ ἀπολογισμὸς ὑποβάλλεται στὸν ἐπίσκοπο Γερβάσιο. Ὑπογραφές: Ἐπίσκοπος Γερβάσιος, πρόεδρος, Θ. Τουρμούσογλου, ἀντιπρόεδρος, Ἴηλ. Ἡλιάδης, γραμματεὺς. Μέλη: Γιαννακὸς Κυριακίδης, Β. Τσαβτάρογλου, Ἰ. Ἀβραμίδης, Β. Φιλιππίδης, Β. Ἰσαακίδης, Θ. Μίλκογλου, Ἰωσ. Καρακιόζογλου, Ἐλέξ. Κοζάνογλου.
4. σσ. 8-13: Λεπτομερὴς κατάλογος ἱερῶν σκευῶν, ἀμφίων καὶ ἄλλων ἀντικειμένων τοῦ θησαυροφυλακίου ποὺ προορίζονται γιὰ μεταφορὰ.
5. σ. 14: Πρακτικὸ συνεδρίασης τῆς 13 Μαΐου 1924.
- α) Τὰ κοινοτικά κειμήλια ποὺ παραδίδει ὁ ἐπίτροπος Θ. Τουρμούσογλου —διαδέχτηκε τὸν πεθερὸ του Ἰωσήφ Μιχαηλίδη— ταυτίζονται πλήρως μὲ ἑκείνα τῆς ἀπογραφῆς τοῦ 1890. Ἐκφράζονται ἢ ἱκανοποίηση καὶ οἱ εὐχαριστίες τῆς κοινότητας. Ὁ Θ. Τουρμούσογλου ἐξουσιοδοτεῖται νὰ κρατῆσει τὰ κλειδιὰ τοῦ θησαυροφυλακίου τῆς κοινότητας μέχρι νὰ γίνει ἡ μεταφορὰ τῶν κειμηλίων.
- β) Ἡ ἐκποίηση τῆς κοινοτικῆς περιουσίας (χαλιά, κίλιμα τῆς Σχολῆς κλπ.) ποὺ δὲν εἶναι δυνατόν νὰ μεταφερθεῖ ἀνατίθεται στοὺς Θ. Τουρμούσογλου καὶ Θ. Μίλκογλου. Ὁ τελευταῖος συγκεντρώνει καὶ τὰ χρήματα.
- γ) Ὁ Θ. Τουρμούσογλου πρέπει νὰ παρουσιάσει τὸν ἰσολογισμὸ τῆς διαχείρισης τῶν σχολικῶν κτημάτων καὶ μαζί μὲ τὸν Θ. Μίλκο-

γλου νά συνεχίσουν τή διαχείρισή τους μέχρι τήν Ἐνταλλαγή.

6. σ. 15: Πρακτικό συνεδρίασης τῆς 24 Μαΐου 1924. Πρόεδρος τῆς συνεδρίασης ὁ ἐπίσκοπος Γερβάσιος. Ἐπισημαίνεται:

α) Νά σταλοῦν τὰ ἐκκλησιαστικά κειμήλια στή Μερσίνα, στό ὄνομα τοῦ Χαράλαμπος Κεδίκογλου, μέ τίς ὑπογραφές τῶν Γερβασίου καί Θ. Τουρμούσογλου.

β) Νά ἐκποιηθοῦν τὰ ἀσημικά γιά νά ἐξασφαλιστεῖ ἡ μεταφορὰ τῶν ἀπόρων οἰκογενειῶν.

γ) Παρουσιάζεται ἀπό τόν Θ. Τουρμούσογλου ὁ ἰσολογισμός τῆς διαχείρισης τῶν κοινοτικῶν καί σχολικῶν κτημάτων, ὁ ὁποῖος καί ἐγκρίνεται.

7. σ. 16: Πρακτικό 27ης Μαΐου 1924. Ὁρίζεται τετραμελής ἐπιτροπή πού θά συντάξει ὀνομαστικό κατάλογο τῶν ἀπόρων οἰκογενειῶν.

8. σσ. 17-18: Κατάλογος ἱερῶν σκευῶν τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Βασιλείου. Παραδόθηκαν καί φυλάσσονται σέ κάσες στήν ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου Νικολάου.

9. σ. 19: Πρακτικό 2ας Ἰουνίου 1924. Πρόεδρος τῆς συνεδρίασης ὁ Γερβάσιος. Συμμετέχουν οἱ ἐκπρόσωποι τῶν ὀργανώσεων κοινωνικῆς Πρόνοιας ἀπό τὰ διάφορα χωριά. Θέμα: Ἡ ἐξασφάλιση τῆς συντήρησης τοῦ μητροπολίτη καί τῶν ἐπισκόπων. Ὁμόφωνη ἀπόφαση νά διατεθοῦν γιά τή συντήρησή τους 150 λίρες μηνιαίως: 25 γιά τὰ ἐξοδα τοῦ μητροπολίτη, 25 γιά τόν ἐπίσκοπο Μελέτιο καί οἱ ὑπόλοιπες 100 γιά τόν ἐπίσκοπο Γερβάσιο. Γίνεται ἡ κατανομή τοῦ ποσοῦ στίς διάφορες κοινότητες: Καισάρεια: 2.500 λίρες, Τάλας: 2.500, Ταβλοσούν: 1.500, Κερμίρα: 1.500, Ζιντζίντερε: 1.000, Ἐντουρλούκ: 1.500, Ταρσιάχ: 750, Βέξε: 200, Σκοπή: 500, Ἁγιρνάς: 750, Πουγιάν: 500, Καρτζόρεν: 300, Τασλίκ: 500, Ρουμκαβάκ: 500 καί Τσουκούρ: 500. Σύνολο: 15.000 λίρες. Ἀκολουθοῦν 16 ὑπογραφές τῶν ἐκπροσώπων τῶν κοινοτήτων.

10. σσ. 20-21: Κατάλογος ἀπόρων, πού ὅμως ἀκυρώνεται.

11. σ. 23: Πρακτικό 11ης Αὐγούστου 1924. Πρόεδρος τῆς συνεδρίασης ὁ Γερβάσιος.

α) Τὰ πολύτιμα σκευή τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Νικολάου παραδίδονται στή 12η δευτεροβάθμια ἐπιτροπή Ἐνταλλαγῆς, τῆς ὁποίας πρόεδρος εἶναι ὁ Σιλπέν καί πληρεξούσιος τῆς Ἑλλάδας ὁ Μανδανάκης!

β) Ἐμβασιμα 2.370 λιρῶν τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἐδελφότητος γιά τοὺς φτωχοῦς.

1. Τὸ ἀρχεῖο τοῦ Ξεν. Μανδανάκη εἶναι κατατεθειμένο στό Κ.Μ.Σ.

γ) Δώρα στον Γερβάσιο για τὸ ζῆλο ποὺ ἐπέδειξε στὴ διαχείριση τῶν κοινοτικῶν ὑποθέσεων.

12. σσ. 24-27: Κατάλογος 334 ἀπόρων ἀτόμων στὰ ὁποῖα μοιράστηκαν 2.600 γρόσια.
13. σσ. 54-65: Καταχώριση ἀριστερὰ τῶν ἐσόδων ἀπὸ τὴν πώληση τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ σχολικῶν ἐπίπλων καὶ δεξιὰ τῶν ἐξόδων γιὰ τὴ μεταφορὰ τῆς ὑπόλοιπης περιουσίας (7 Μαΐου - 29 Αὐγούστου 1924). Σύνολο ἐσόδων (σ. 64) 307.124 γρόσια. Σύνολο δαπανῶν 305.797 γρόσια. Πλεόνασμα 1.327 γρόσια, ποὺ παραδόθηκε στὸν ἐπίσκοπο Γερβάσιο. Πέντε ὁμολογίες τῶν Ἀνατολικῶν σιδηροδρόμων, τῶν ὁποίων ἀναφέρονται οἱ ἀριθμοί, παραδόθηκαν γιὰ λογαριασμὸ τῆς κοινότητος στὸν ταμῖα Θ. Μίλκογλου, ὁ ὁποῖος, ὅταν ἀργότερα, τὸ 1929, ἰδρύθηκε τὸ Ταμεῖο Ἀνταλλαξίμων, τὶς παρέδωσε σ' αὐτό, ὅπως φαίνεται ἀπὸ σχετικὴ ἀπόδειξη παραλαβῆς τοῦ Ταμείου Ἀνταλλαξίμων ποὺ εἶναι καταχωρισμένη στὸ τέλος τῆς σ. 65.

Προέλευση: Δωρεὰ Θωμᾶ Μίλκογλου (1959).

7/3 ΚΕΡΜΙΡΑ

1906-1924

0,39×0,27

134 σ.

Πρακτικὰ δημογεροντίας ποὺ ἀφοροῦν τὴ συντήρηση τῶν δύο ἐκκλησιῶν καὶ τῶν σχολείων τῆς κοινότητος.

Α: Κατάστιχο ἐμπορίου πανόδετο. Στὴ στάχωση ὑπάρχει ἐτικέτα: «Journal», στὰ παράφυλλα τῆς στάχωσης τὸ σῆμα κατατεθὲν τῆς κατασκευάστριας ἐταιρείας «Large Manufactory of the Best Registers and Copy Books». Ἐντυπὴ ἀρίθμηση 1-134. Σελίδες λευκές: 1, 2, 9, 17, 33, 35, 71, 101, 103, 111-115, 118. Ὁ κώδικας περιλαμβάνει 90 πρακτικὰ, τὰ ὁποῖα ἀριθμῆθηκαν ἀπὸ συνεργάτη τοῦ Κ.Μ.Σ. Πέντε πρακτικὰ, τὰ ὑπ' ἀριθ. 27, 28, 29, 81 καὶ 86, εἶναι γραμμένα στὰ ἑλληνικά. Σφραγίδα: Στρογγυλή, διάμετρος 0,035, «ΔΗΜΟΓΕΡΟΝΤΙΑ ΚΕΡΜΥΡΑΣ». Στὸ κέντρο δάφνινο στεφάνι.

1. σ. 3: «Κῶδιξ τῆς Δημογεροντίας Κερμύρας ἀπὸ τῆς 25ης Ἰανουαρίου 1910».

2. σσ. 4-6: Καταγραφή ἐσόδων τῆς ἐκκλησίας Ἁγίων Θεοδώρων.

3. σ. 7: Δύο πρακτικὰ (τὰ ὑπ' ἀριθ. 4 καὶ 5) σχετικὰ μὲ τὴν ἔκδοση πιστοποιητικοῦ γεννήσεως γιὰ τοὺς χριστιανοὺς ποὺ στρατολογοῦνται μετὰ τὴν ἀνακήρυξη τοῦ Συντάγματος. Ἀποφασίζεται ὅτι ἡ ἔκδοση τῶν πιστοποιητικῶν αὐτῶν θὰ βασίζεται στοὺς κώδικες βαπτίσεων ποὺ κρατοῦν οἱ ἱερεῖς στὶς ἐκκλησίες. Οἱ τελευταῖοι θὰ εἰσπράττουν γιὰ

την έκδοσή τους ένα μετζήτι. Τα πιστοποιητικά αυτά, για να μην επικυρώνονται κάθε φορά από το Γραφείο Καισαρείας, θα εκδίδονται στο εξής από τον παπά Ευγένιο, που όριστηκε υπεύθυνος για την έκδοσή τους.

4. σ. 8: Έσοδα τῶν ἐκκλησιῶν Ἁγίων Θεοδώρων και Παναγίας.
5. σσ. 10-32: Ἴσολογισμοὶ και πρακτικὰ συνεδριάσεων τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἐπιτροπῶν σχετικὰ μὲ τὴ διαχείριση τῶν ἐσόδων τῆς ἐκκλησίας γιὰ τὸ χρονικὸ διάστημα (1906-1911).
6. σ. 34: Πρακτικὸ (ὑπ' ἀρ. 23) γιὰ τὴ σύμπτυξη δύο σχολῶν, τῆς «Ἑλληνικῆς Σχολῆς» και τῆς «Δημοτικῆς», σὲ μία, τὴν «Ἀστικῆ». Τὸ 1915 στὴν Κερμίρα ὑπῆρχε ὀκτατάξιο Γυμνάσιο, Παρθεναγωγεῖο και Νηπιαγωγεῖο.
7. σ. 36: Πρακτικὸ (ὑπ' ἀρ. 25), στὸ ὁποῖο καταγράφεται ἡ ἀπόφαση τῆς Δημογεροντίας νὰ πουλήσει μέρος τῆς κινητῆς περιουσίας της καθὼς και τὰ ἀφιέρωματα τῶν ἐκκλησιῶν, γιὰ τὴ συντήρηση τῶν σχολείων. Λαμβάνεται αὐτὴ ἡ ἀπόφαση, διότι τὰ ἔσοδα τῆς κοινότητας ἔχουν λιγοστεύσει, λόγω τῆς μετανάστευσης (20.11.1911).
8. σσ. 38-39: Πρακτικὸ (ὑπ' ἀρ. 27) τῆς συνέλευσης τῆς Σχολικῆς Ἐφορείας ὑπὸ τὴν Προεδρία τοῦ Καισαρείας Ἀμβροσίου (10 Μαρτίου 1913). Ἀποφασίζεται: α) ἡ ἴδρυση Νηπιαγωγείου, β) ἡ ἴδρυση Παρθεναγωγείου («ἐκ τῆς τοιαύτης ἢ τοιαύτης ἀναπτύξεως τῶν μητέρων ἐξαρτᾶται και πηγάζει ἡ τοιάδε ἢ τοιάδε τοῦ οἴκου και τῆς κοινωνίας εὐημερία και ἀνάπτυξις») και γ) ὁ περιορισμὸς τῆς Ἀστικῆς Σχολῆς σὲ τέσσερις τάξεις και ἡ ἴδρυση, πέραν τῆς Ἀστικῆς Σχολῆς, «ἐμπορογλωσσικοῦ τμήματος». Τοῦ τελευταίου καθορίζεται ὁ σκοπός, ἡ ὕλη και τὰ μαθήματα: θὰ διδάσκεται ἡ τουρκικὴ, γαλλικὴ, ἐλληνικὴ (ἀρχαία και νέα). Τὰ βοηθητικὰ μαθήματα, Ἱστορία, Γεωγραφία, Φυσικὴ, Μαθηματικὰ και Λογιστικά, θὰ διδάσκονται ἐναλλάξ σὲ μία ἀπὸ τὶς τρεῖς αὐτὲς γλώσσες, γιὰ τὴν ἐκμάθηση «τῶν τεχνικῶν ὄρων ἐκάστης γλώσσης». Ἐπίσης στὸ τμήμα αὐτὸ «θεωρεῖται ἐπιβάλλουσα» και ἡ ἐκμάθηση τῆς ἀγγλικῆς γλώσσας.
9. σ. 40: Ἀποφάσεις (πρακτικὸ ὑπ' ἀρ. 28) τῆς γενικῆς συνέλευσης τῶν ὀρθοδόξων κατοίκων τῆς Κερμίρας, ποὺ ἐλήφθησαν παρουσία τοῦ μητροπολίτη Καισαρείας Ἀμβροσίου, σχετικὰ μὲ τὴν ἐξεύρεση πόρων γιὰ τὴ λειτουργία και συντήρηση τῶν ἐκκλησιῶν και τῶν σχολείων τῆς κοινότητας.
10. σσ. 41-43: Πρακτικὸ (ὑπ' ἀρ. 29) συνέλευσης τῆς Σχολικῆς Ἐφορείας ὑπὸ τὴν προεδρία τοῦ Καισαρείας Ἀμβροσίου (12 Ἰουνίου 1913). Οἱ σπουδαιότερες ἀποφάσεις εἶναι: α) Ἐφαρμογὴ τοῦ ποινολογίου γιὰ τοὺς ἀτίθασους μαθητές. β) Ἀπομάκρυνση μὴ ἱκανῶν δασκάλων. γ)

Πρόσληψη νέων δασκάλων με ευρύτερες γνώσεις, που καλύπτουν περισσότερες απαιτήσεις των σχολείων. δ) Για τη διδασκαλία της τουρκικής «νά προσληφθῆ ἀπόφοιτος τουρκικοῦ γυμνασίου (*ιδιαιτέ*), ἐπειδὴ ἡ διδασκαλία τῶν τουρκικῶν ἐπιβάλλεται νὰ εἶναι τελεία». ε) Πρόσληψη ἑλληνόφωνου ἐπιστάτη «ἴνα... ἐξοβελισθῆ τῆς Σχολῆς τὸ ξενόφωνον».

11. σ. 47: Πρακτικὸ (ὑπ' ἀρ. 35), στὸ ὁποῖο καταγράφονται τὰ χρυσὰ καὶ τὰ ἀσημένια ἱερὰ σκευὴ τῶν δύο ἐκκλησιῶν τῆς κοινότητος.
  12. σσ. 48-49: Ἴσολογισμὸς τῆς ἐκκλησίας τῶν Ἁγίων Θεοδώρων.
  13. σσ. 50-53: Καταχώριση κοινοτικῶν κτημάτων.
  14. σσ. 54-63: Πρακτικὰ ποὺ ἀφοροῦν διανομὴ περιουσιακῶν στοιχείων, δωρητήρια, ἀμοιβὲς ψαλτῶν, ἱερέων κλπ.
  15. σσ. 64-65: Ἴσολογισμὸς τῆς κοινότητος (1914).
  16. σσ. 67-70: Πρακτικὰ ποὺ ἀφοροῦν ἐκποίηση ἀσημικῶν τῆς ἐκκλησίας (βλ. σ. 47), δωρεές, διορισμὸ κανδηλανάπτῃ.
  17. σσ. 72-77: Ἴσολογισμοὶ (1909-1913) τῆς κοινότητος.
  18. σσ. 79-82: Πωλητήρια, ἐκλογή μουχτάρῃ.
  19. σσ. 83-84: Πρακτικὰ σχετικὰ μὲ τὸ προσωπικὸ τῶν σχολείων (1915-1916).
  20. σ. 85: Πρακτικὸ ποὺ ὀρίζει τοὺς ὄρους ὑπηρεσίας τῶν ἱερέων.
  21. σσ. 86-90: Ἐκλογή ἐφορείας.
  22. σσ. 91-95: Πρακτικὰ σχετικὰ μὲ τὴν πρόσληψη δασκάλων· τὸ Πρακτικὸ ὑπ' ἀρ. 73 (σ. 92) ἀφορᾷ τὴ στρατιωτικὴ εἰσφορὰ τῆς κοινότητος.
  23. σ. 96: Διανομὴ ἐνοριῶν στοὺς ἱερεῖς (1917).
  24. σσ. 97-104: Πρακτικὰ ποὺ ἀφοροῦν τὴ μισθοδοσία τοῦ προσωπικοῦ τῶν σχολείων καὶ τῶν ἐκκλησιῶν, ἰσολογισμοὶ τῶν ἐτῶν 1917-1918.
- Προέλευση: Δωρεὰ Χρυσόστομου Πεγλίδῃ (1953).

8/12 ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΗ¹

1853-1867

0,34×0,24

362 σ.

Λογιστικὸ βιβλίον ἐμπορικῆς ἐπιχείρησῃς.

Α. Κατάστιχο δερματόδετο. Στὴ στάχωση ὑπάρχει ἐτικέτα: «4 μουκερὲρ 1853-1867. Πιριντζὴ Κώδηξ». Μεταγενέστερη σελιδαρίθμηση 1-362. Σελίδες

1. Ὁ κώδικας αὐτὸς ἔχει καταχωρισθεῖ ὡς ΓΚΕΛΒΕΡΙ 12, ἐπειδὴ οἱ συνεταιῖροι τῆς ἐμπορι-

λευκές: 7, 10-11, 23, 28, 43-44, 56, 69, 72, 77-78, 89-90, 94, 96-97, 108, 113-114, 127-128, 137-138, 160, 162, 166-300, 309-312, 358-362.

1. σσ. 1-362: Έγγραφοι ετήσιοι ισολογισμοί, απογραφές εμπορευμάτων, χρεοπιστωτικοί λογαριασμοί καθώς και δωρεές προς τους φτωχούς, νοσοκομεία κλπ. Πρόκειται για λογιστικό βιβλίο της συνεταιριστικής εμπορικής επιχείρησης των αδελφών Χατζή Προδρόμου, Ίωάννου και Έρμολάου Άνδρεάδη με τον Πρόδρομο Καπλάνογλου. Οί συνεταιῖροι κατάγονται από τὸ Γκέλβερι καὶ ξενιτεύθηκαν στὴν Κωνσταντινούπολη, ὅπου ἀσχολήθηκαν μετὰ τὸ ἐμπόριο τροφίμων. Ὁ κώδικας αὐτός, ποὺ εἶναι τὸ πρῶτο λογιστικὸ βιβλίο τῆς ἐπιχείρησης, καλύπτει τὰ ἔτη 1853-1867.

Προέλευση: Δωρεὰ Ἐρμολάου Ἐνδρεάδη (1955).

1857-1876 9/33 ΜΑΛΑΚΟΠΗ
0,39×0,25 100 σ.

Ἔσοδα-ἔξοδα τῆς ἐκκλησίας τῶν Ταξιαρχῶν!

A. Κατάστιχο δερματόδετο. Κακή κατάσταση. Μεταγενέστερη σελιδαρίθμηση 1-100. Σελίδες λευκές: 6-7, 9, 13, 15, 31, 35-37, 40-41, 45, 63, 66, 79, 84-100. Ὁ κώδικας εἶναι γραμμένος καραμανλίδικα καὶ ἑλληνικά.

1. σσ. 1-84: Ἔσοδα-ἔξοδα τῆς ἐκκλησίας τῶν Ταξιαρχῶν κατὰ τὰ ἔτη 1857-1876.

1917-1920 10/25 ΜΠΕΡΕΚΕΤΑΙ ΜΑΝΤΕΝ
0,30×0,20 30 σ.

Πρόχειρο ταμειακὸ βιβλίο.

A. Κατάστιχο ἐμπορίου. Διπλὸ χάρτινο ἐξώφυλλο, τοῦ ὁποῖου ἡ ἐσωτερικὴ ἐπιφάνεια φέρει λογαριασμούς. Ἡ πρώτη σελιδαρίθμηση εἶναι μετὰ ἀρα-

---

κῆς ἐπιχείρησης κατάγονται ἀπὸ τὸ Γκέλβερι. Ἡ ἔδρα τῆς ἐπιχείρησης εἶναι ἡ Κωνσταντινούπολη.

1. Βλ. φάκελο *Μαλακοπή 174* τοῦ ἀρχείου τοῦ Κ.Μ.Σ., ὅπου ὑπάρχουν πληροφορίες γιὰ τὶς ἐκκλησίες τῆς κοινότητας. Στὴ Μαλακοπή ὑπῆρχαν δύο μεγάλες ἐκκλησίες: τῶν Ἁγίων Θεοδώρων στὸν «κάτω» μαχαλὲ καὶ τῶν Ταξιαρχῶν στὸν «ἐπάνω» μαχαλὲ.

βικούς αριθμούς (1-30), αρχίζει όμως από τὰ ἀριστερὰ πρὸς τὰ δεξιὰ. Σελίδες λευκές: 24, 27.

1. σσ. 1-30: Πρόχειροι λογαριασμοὶ καὶ καταχωρίσεις τῶν εἰσπράξεων τῆς ἐκκλησίας τῆς κοινότητος Μπερεκετλι Μαντέν, ἡ ὁποία ἐκκλησιαστικὰ ὑπάγεται στὸν Ἅγιο Χαλδεῖας, ὅπως συνάγουμε ἀπὸ τὴν ὑπογραφή: Ἄρτοποιάδης, ἔξαρχος τοῦ Ἁγίου Χαλδεῖας (σ. 20). Ἡ προέλευση τοῦ κώδικα συνάγεται ἀπὸ δύο ἐνδείξεις: στὴ σ. 20, πάνω ἀπὸ τὴν ὑπογραφή τοῦ ἐξάρχου, διαβάζουμε: «Μαδὲν 20 Ζανουὰρ 919» καὶ στὴ σ. 26: «Ἐν Μεταλλεῖω Περεκετλή τῆ 22α Ἰουλίου 1918».

Προέλευση: Δωρεὰ Τικταμπάνη (1953).

11/20 NEBSEXIP

χ.χ., προφανῶς ὁμως τὸ 1923 ἢ 1924

0,56×0,41

32 σ.

Καταγραφή δηλώσεων τῶν κατοίκων τοῦ Νέβσεχιρ γιὰ τὴν κτηματική περιουσία πού ἄφηναν στὸ χωριό τους.

A: Σπάραγμα. Σελίδες πού ἀποσπάστηκαν ἀπὸ κώδικα. Φέρουν τὴν ἐξῆς σελιδαρίθμηση: 14-19 καὶ 28-53. Σελίδες λευκές: 19, 28-40 καὶ 49-53.

1. σσ. 14-18: Δηλώσεις τῶν κατοίκων τῆς συνοικίας «Μπὰς μαχαλλέ» τῆς κοινότητος Νέβσεχιρ. Οἱ δηλώσεις πού σώζονται εἶναι οἱ ὑπ' ἀρ. 263 ὠς 450. Δίπλα στὸ ὄνομα τοῦ ἰδιοκτήτη καταγράφεται τὸ ὄνομα αὐτοῦ πού υπέγραψε τὴ δήλωση καὶ ἀκολουθεῖ ὁ ἀριθμὸς τῆς. Ἐκτὸς αὐτῶν, δηλώνεται τὸ εἶδος τοῦ κτήματος (σπίτι, χωράφι, ἀμπέλι, βοσκότοπος, μαγαζὶ κλπ.), ὁ τόπος κατοικίας καθὼς καὶ ὁ τόπος καταγωγῆς τοῦ ἰδιοκτήτη. Στὴ συνέχεια ἐγγράφεται ἡ ἀξία τοῦ κτήματος, ἡ ἀξία τῶν προϊόντων του, οἱ ζημιές. Ἡ συνολικὴ ἀξία τῶν καταγραμμένων κτημάτων φτάνει σὲ 1.566.324 τουρκικὲς λίρες. Τὰ βακουφικὰ κτήματα τῆς ἐκκλησίας εἶναι συνολικῆς ἀξίας 1.840.700 τουρκικῶν λιρῶν καὶ τὰ κοινοτικά 542.870 (σ. 18).
2. σσ. 41-48: Δηλώσεις (ὑπ' ἀρ. 1-366) τῶν κατοίκων τῆς συνοικίας «Ἄσ-σαγή μαχαλλέ». Ἡ συνολικὴ ἀξία τῆς κτηματικῆς τους περιουσίας ἀνέρχεται σὲ 629.998 τουρκικὲς λίρες (σ. 48). Στὴ σ. 48 καταγράφεται ἀνὰ συνοικίεσ ἢ συνολικὴ ἀξία τῶν κτημάτων καὶ δίνονται τὰ περιεχόμενα τοῦ κώδικα. Ἀπὸ τὴν ἀνακεφαλαίωση αὐτῆ πληροφοροῦμαστε ὅτι ὁ κώδικας, ἀπὸ τὸν ὁποῖο προέρχεται τὸ σπάραγμα πού περιγράφουμε, περιλάμβανε στὶς σελίδες του δηλώσεις τῶν κατοίκων ἀπὸ τὶς τρεῖς συνοικίεσ τῆς κοινότητος Νέβσεχιρ:
Πὰς μαχαλλέ (σσ. 9-17):	1.566.324	τουρκικὲς λίρες
Ἵορτά μαχαλλέ (σσ. 21-27):	662.754	»

Ἄσσαγή μαχαλλέ (σσ. 41-48):	629.998	»
Νέβσεχιρ ἐκκλησία βακουφλαρή (σ. 17):	1.840.700	»
Νέβσεχιρ κοινότησινε αἶδ (σ. 17):	542.870	»
Ἄορτά μαχαλλέ σαχσά αἶδ (σ. 27):	37.024	»
Σύνολο	5.279.670	»

Προέλευση: Δωρεά Βασίλη Δοπτόγλου (1953).

12/21 ΝΕΒΣΕΧΙΡ

χ.χ., προφανῶς ἄμως τὸ 1923 ἢ 1924 0,27×0,21 56 σ.

Καταγραφή τῶν χριστιανῶν κατοίκων.

Α: Τετράδιο χωρὶς στάχωση. Κατάσταση κακή. Ἀρίθμηση μεταγενέστερη: 1-56.

1. σσ. 1-51. Καταγραφή 261 οἰκογενειῶν γηγενῶν Νεαπολιτῶν. Ἀναφέρονται ὁ οἰκογενειάρχης, τὰ μέλη τῆς οἰκογένειας, ἡ ἡλικία, τὸ ἐπάγγελμα τοῦ οἰκογενειάρχου καὶ ἂν ἔχει ξενιτευθεῖ. Ἐνα δείγμα τέτοιας ἀπογραφῆς:

Ἄρ. Ἰδιοκότητος	Ἄτομα	Ἡλικία	Ἐπάγγελμα	Τόπος διαμονῆς	
1	Ἄποστόλ ὄγλου Βασίλ	1	44	Γεωργός	—
	Ἐλισάβετ σύζυγος	1	35	—	—
	Ἄδυσσεὺς γιὸς	1	10	—	—
	Εὐανθία κόρη	1	5	—	—
	Λάζαρος γιὸς	1	2	—	—
			5		

Στὸ τέλος τῆς σ. 51 καταγράφονται οἱ κάτοικοι τῆς Νεάπολης, σύμφωνα μὲ τὸν τόπο καταγωγῆς τους:

Νεβσεχιρλή	985
Μαδενλί	39
Σουβιρμεζλί	50
Χασά Κιοϊλί	14
Μιστιλί	10
Δενιζλή	8
Τιρχινλί	6
Καῖσερλή	4
Ζιλελί	3
Κηρητλί Πουρσαλί	3
	1120
Ἄραβοσονλοῦ	3
	1123

2. σσ. 52-53: Καταγραφή τῶν ἐπήλυδων οἰκογενειῶν.

Προέλευση: Δωρεὰ Βασίλη Δοπτόγλου (1953).

13/40 ΝΕΒΣΕΧΙΡ

1924

0,33×0,21

β' + 108 σ.

Βιβλίο πρακτικῶν τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀνταλλαγῆς.

Α: Κατάστιχο ἐμπορίου. Μεταγενέστερη σελιδαρίθμηση 1-108. Στὴν ἀρχὴ ἓνα φύλλο, ποὺ δὲ συμπεριλήφθηκε στὴν παραπάνω σελιδαρίθμηση. Σελίδες λευκές: β', 27, 36-105, 107.

1. σ. α': Καταγραφή τῶν σπιτιῶν καὶ τῶν κατοίκων τριῶν μαχαλάδων τοῦ Νέβσεχιρ:

	<i>Οἰκίαι</i>	<i>Πρόσφυγ.</i>	
ἄνω συνοικία	251	26	
μέση συνοικία	210	20	
κάτω συνοικία	<u>250</u>	<u>19</u>	
	711	65	= 776 οἰκίαι
			723 ἐν Κων/πόλει
			<u>1499</u> ὅλαι αἱ οἰκίαι μετὰ τῶν ἀναχωρησάντων

<i>Κάτοικοι</i>	
ἄνω	985
μέση	724
κάτω	<u>900</u>
	2609

2. σσ. 1-35: Πρακτικὰ τριάντα συνεδριάσεων τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀνταλλαγῆς τοῦ Νέβσεχιρ (24 Μαΐου - 17 Σεπτ. 1924), στὰ ὅποια καταγράφονται καὶ τὰ βοηθήματα πρὸς τοὺς πτωχοὺς. Μέλη τῆς ἐπιτροπῆς εἶναι οἱ: Ἀνέστης ἐφέντη Κιουλπαληγί, Κωστάκης Τούνογλου, δόκτωρ Δανιὴλ Δανιηλίδης, Βασιλάκης Ἰωάνογλου, Γεωργάκης Χατζησπύρογλου, Ἰωαννάκης Ταρακδζόγλου.

Προέλευση: Δωρεὰ Γ. Μαυροχαλυβίδη (1962).

Ὁ κώδικας τῶν Σιλάτων (ὕπ' ἀρ. 18/41) στὰ χέρια τῆς κυρίας Χατζηφιλιππίδου, συζύγου τοῦ δωρητῆ. (Φωτογραφία τοῦ Ἐρμόλαου Ἀνδρεάδη, Ἀπρίλιος 1955.
Ἀρχειο Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν.)

14/8 ΠΡΟΚΟΠΙ

1902-1905

0,40×0,25

96 σ.

Φορολογικός πίνακας τῶν ἀρρένων κατοίκων πού ὑπόκεινται σέ στρατιωτικό φόρο (bedel-i askeriye).

A: Κατάστιχο ἐμπορίου μὲ σκουρόχρωμο χάρτινο ἐξώφυλλο. Εἶναι γραμμένο στὰ τουρκικά μὲ ἀραβικούς χαρακτήρες. Ὁ κώδικας ἀρχίζει ἀπὸ ἀριστερὰ πρὸς τὰ δεξιὰ. Διαιρεῖται σὲ δύο μέρη μὲ ἀντίστοιχη ἀρίθμηση 1-43 καὶ 1-26. Μεταγενέστερη σελιδαρίθμηση 1-98, ἀπὸ δεξιὰ πρὸς τὰ ἀριστερά. Σελίδες λευκές: 1-2, 49, 76-96.

1. σσ. 1-48: Ἀπογραφή τῶν ἀρρένων κατοίκων τοῦ Προκοπίου πού ὑπόκεινται σὲ στρατιωτικό φόρο. Ἀπογράφονται κατὰ μαχαλάδες ἀπὸ τίς τοπικὲς ἀρμόδιες τουρκικὲς ὑπηρεσίες:

Σαρμισακλή	(σσ. 3-13): 157 ἄτομα: 18.950 γρόσια
Καπουδάν	(σσ. 14-20): 99 » : 14.160 »
Σαμουήλ	(σσ. 21-27): 96 » : 10.680 »
Ντουᾶ γερή	(σσ. 28-35): 123 » : 18.090 »
Μουπαγιατζή	(σσ. 36-45): 148 » : 23.820 »
Σύνολο	85.700 »

Ὁ στρατιωτικὸς αὐτὸς φόρος, ὁ ὁποῖος στὴ σ. 48 καταγράφεται ὡς ποσὸ 85.719 γροσίων καὶ 10 παράδων, ποικίλλει ἀπὸ 10 ὡς 400 γρόσια, ἀνάλογα μὲ τὴν οἰκονομικὴ κατάσταση τοῦ φορολογούμενου, καὶ πρέπει νὰ καταβληθεῖ σὲ τέσσερις ἰσόποσες δόσεις τὰ ἔτη 1320-1323 (1902-1905), ἀρχίζοντας ἀπὸ τὸ 1320. Στὶς σσ. 46-48 καταχωρίζονται 31 ὀνόματα ἀδήλων Προκοπίων ἢ ξένων, πού ἔχουν δηλωθεῖ πιθανὸν στὴν πατρίδα τους, διαμένουν ὅμως στὸ Προκόπι. Ὁ φόρος αὐτὸς ἀνὰ ἄτομο κυμαίνεται ἀπὸ 407 ὡς 872 γρόσια. Συνολικὰ τὰ 31 αὐτὰ ἄτομα ὑποχρεώνονται νὰ πληρώσουν 22.477 γρόσια. Ἡ σ. 48 κλείνει μὲ τὸ πρακτικὸ ὅπου καταγράφονται:

α) Ὁ στρατιωτικὸς φόρος τοῦ ἔτους, σύμφωνα μὲ τὸ δεύτερο πίνακα:	47.886	γρόσια
β) Ὁ φόρος τοῦ ἔτους 1320, πού πρέπει νὰ πληρώσουν οἱ ἀδήλωτοι:	85.719,10	»
γ) Ὁ φόρος τοῦ ἔτους 1320 τῶν διπλογραμμένων (πού θεωροῦνται ὡς ἀδήλωτοι) ἢ τῶν ξένων:	22.840	»
	156.445,10	»

Ὁ φόρος τοῦ μὴ μουσουλμανικοῦ μιλλέτ τοῦ καζᾶ Προκοπίου κατὰ τὸ ἔτος 1320 συνίσταται σὲ 47.886 γρόσια καὶ κατανεμήθηκε στοὺς κατοίκους του, ὅπως φαίνεται ἀπὸ τὸ δεύτερο πίνακα. Στὸ μεταξύ, κατὰ

τὴν ἀπογραφή βρέθηκαν 178 ἄτομα ἀδήλωτα, ποὺ ὁ φόρος τοὺς φθάνει τὰ 108.547 γρόσια καὶ 10 παράδες. Ἐπειδὴ ἡ Δημογεροντία τῶν Ρωμῶν διαμαρτυρήθηκε ὅτι δὲν εἶναι δυνατόν τὸ ποσὸ αὐτὸ νὰ πληρωθεῖ ἐφάπαξ, τὸ τοπικὸ διοικητικὸ συμβούλιο ἐνέκρινε τὴν πληρωμὴ του σὲ δόσεις. Κατὰ τὴν ἐξέταση ὅμως τῶν ἀδήλωτων προέκυψε διαφορὰ 31 ἀτόμων, τὰ ὁποῖα, ἐπειδὴ δὲν ἐξακριβώθηκε ἂν πληρώσαν τὸ φόρο στὸν τόπο τους, ἔπρεπε νὰ καταβάλουν τὸ ποσὸ τῶν 22.840 γροσίων. Τὰ ὑπόλοιπα 85.719 γρόσια καὶ 10 παράδες μοιράστηκαν στὸν ὑπόλοιπο πληθυσμὸ, ἀνάλογα μὲ τὴν οἰκονομικὴ του δυνατότητα, καὶ ἐπρόκειτο νὰ εἰσπραχθοῦν σὲ δόσεις μέχρι τὸ τέλος τοῦ 1323.

2. σσ. 50-75: «Γεφτέρι κατανομῆς τοῦ στρατιωτικοῦ φόρου (bedel-i askeriye) τοῦ καζᾶ Προκοπίου τῆς χρονιᾶς 1320 (1902)». Κατὰ συνοικίες:

Σαρμισακλή	(σσ. 50-55):	224 ἄτομα:	11.370 γρόσια
Καπουδάν	(σσ. 56-60):	167 » :	8.450 »
Σαμουήλ	(σσ. 61-64):	150 » :	7.220 »
Ντουᾶ γερῆ	(σσ. 65-69):	189 » :	9.110 »
Μουπαγιατζῆ	(σσ. 70-75):	238 » :	11.700 »
	Σύνολο	968	47.850 »

Προέλευση: Δωρεὰ Θ. Παπαδοπούλου (1952).

15/10 ΣΑΖΑΛΤΖΑ

1876-1924

0,35×0,23

370 σ.

Καταχωρίσεις γάμων καὶ βαπτίσεων, διαθηκῶν καὶ ἐσόδων τῆς κοινότητος.

Α: Κατάστιχο ἐμπορίου, πανόδετο, μὲ δερμάτινη ράχη. Στὴ στάχωση ὑπάρχει ἐτικέτα: «Ἐκκλησία Δεφδερὶ. Γιάνη βαπτιστερὴν βέ στεφαναλαρὴν, καὶτ ναμελερῆδηρ 1885, Μαρτίου 1. Σαζάλτζα καργέι» (Κώδικας τῆς ἐκκλησίας ὅπου καταχωρίζονται βαπτίσεις καὶ γάμοι. 1 Μαρτίου 1885. Χωριὸ Σαζάλτζα). Σελίδες λευκές: 47-179, 206-341, 347-368. Σφραγίδα ἐλλειψοειδῆς (0,015×0,010): «N, K, B, C, 1870»· στὸ ἐσωτερικὸ: παράσταση πτηνοῦ.

1. σσ. 1-46: Ληξιαρχικὲς πράξεις γάμων καὶ βαπτίσεων τῶν ἐτῶν 1876-1922.

Οἱ καταχωρίσεις αὐτὲς ἀκολουθοῦν μετὰ ἀπὸ τὴν κεφαλίδα: «ΕΚΚΛΗ-ΣΙΑΣΤΙΚΟΣ ΚΩΔΗΞ. Κατάστιχον Ληξιαρχικὸν ἀρχόμενον ἀπὸ τοῦ 1879 ἔτους». Στὴ σ. 46 ἔχουν καταχωρισθεῖ δύο ληξιαρχικὲς πράξεις γάμου, τοῦ 1934 καὶ τοῦ 1936.

2. σσ. 180-205: Ἔσοδα κοινότητος ἀπὸ τὴν 1η/14η Ὀκτωβρίου 1921 ὡς τὸν Ἰούλιο 1924.

Ο ΑΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ὡς τῶν αἰχμάλωτων ὁ ἐλευθερωτὴς καὶ τῶν πτωχῶν ὑπερασπιστὴς,
 ἀσθενούντων ἰατρὸς, βασιλέων ὑπέρμαχος, Τροπαιοφόρος Μεγαλομάρτυς
 Γεώργιος, πρόσβουε Χριστῷ τῇ Θεῷ σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Ο ΕΝ ΖΙΑΩΝ: (ΣΥΛΑΤΑ) ΑΡΧΑΙΟΤΑΤΟΣ ΝΑΟΣ (1080) ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΜΕΓΑΛΟΜΑΡΤΥΡΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ,
 Ο ΝΥΝ ΕΠΙΣΚΕΥΑΣΘΕΙΣ (1907).

Χάρτινη εικόνα (κώδικας ὑπ' ἀρ. 18/41 Σιλάτων).

3. σσ. 342-346: Δύο διαθήκες, τοῦ 1896 καὶ τοῦ 1912. Ἡ πρώτη, τῆς Ραχήλ Χρυστόμογλου, εἶναι ἐπικυρωμένη ἀπὸ τὸν Ἅγιο Ἰκονίου Ἀθανάσιο.

B: Σὲ φύλλο λυτό, ποῦ ἐπικολλήθηκε στὴν ἐσωτερικὴ πλευρὰ τῆς στάχωσης, καταγράφονται τὰ ποσὰ ποῦ εἰσπράττει ἡ ἐκκλησία, ὁ παπὰς καὶ ἡ κανδηλανάπτρια ἀπὸ τελετὲς διαφόρων μυστηρίων.

Προέλευση: Δωρεὰ ἀδελφῶν Κωνσταντινίδη (1953).

16/6 ΣΑΖΑΛΤΖΑ

1881-1921

0,33×0,24

188 φ.

Καταγραφή ἐσόδων-ἐξόδων τῆς κοινότητος, κατάλογος ἱερῶν σκευῶν τῆς ἐκκλησίας, πρακτικὰ ἐκλογῆς τῶν κοινοτικῶν σωματείων.

A: Κώδικας ἐμπορίου χαρτόδετος μὲ δερμάτινη στάχωση σὲ καλὴ κατάσταση. Στὴ στάχωση ἐτικέτα: «1881 σενεσί καριεμίζ Σαζάλτζα Ἀδελφότη-σιν Δεφτέρι Μουφρεδατίδρι» (Κώδικας ἀπογραφῆς τῆς ἀδελφότητος τοῦ χωριοῦ μας Σαζάλτζα τὸ 1881). Στὸ ἐξώφυλλο τοῦ κώδικα ἐπικολλημένο φύλλο, στὸ ὁποῖο ἀναγράφονται τὰ ὄνόματα τῶν κατοίκων καὶ ὁ ἀριθμὸς φύλλου τοῦ κώδικα ὅπου εἶναι καταχωρισμένη ἡ μερίδα τους (εἰσφορὲς πρὸς τὴν ἐκκλησία). Ἐντυπὴ ἀρίθμηση ἀπὸ 1-189 (verso-recto). Λεῖπουν τὰ φύλλα: 138^v-139^v καὶ 187^r-188^v. Σελίδες λευκῆς: 16^v, 19^r, 24^v, 29^{r-v}, 51^{r-v}, 55^v, 60^{r-v}, 117^{r-v}, 132^v-133^v, 134^r-152^v, 163^r, 164^r-164^v, 167^r-169^v, 171^r-178^v, 180^v-185^v, 187^r.

1. φφ. 1^v-9^v: Καταχωρίζονται συνδρομὲς μελῶν ἀδελφότητος, τῆς ὁποίας τὸ ὄνομα δὲν ἀναφέρεται.
2. φφ. 10^v-33^v: Καταχωρίζονται διάφορα ἔσοδα τῆς κοινότητος ἀπὸ εἰσιτήρια, τελετὲς κλπ. Ἐπίσης περιλαμβάνονται πρακτικὰ ἐκλογῆς κοινοτικῶν σωματείων, καταγραφὰς ἱερῶν σκευῶν τῆς ἐκκλησίας, ἐπιστήμων ἐγγράφων, ὁμολόγων, τίτλων κλπ.
3. φφ. 34^v-132^v: Καταχώριση τῶν εἰσφορῶν πρὸς τὴν ἐκκλησία ἀνὰ οἰκογένεια (1906-1921).
4. φφ. 153^v-166^r: Καταχώριση ἐσόδων καὶ ἐξόδων τῆς κοινότητος.
5. φ. 170^r: Καθυστερούμενες συνδρομὲς (*ἐπιχώρισις*) τοῦ Δεσπότη.
6. φ. 186^r: Καταγραφή τῶν ἐπίπλων τοῦ θανόντος Παύλη ἀγᾶ.

Προέλευση: Δωρεὰ ἀδελφῶν Κωνσταντινίδη (1953).

1855-1875   1914   0,40×0,35   **17/32 ΣΙΛΑΤΑ**   148 σ.

Κοινοτικό κατάστιχο που περιλαμβάνει διαθήκες, πωλητήρια, δωρητήρια, πρακτικά δημογεροντίας.

Α. Ἀκέφαλος κώδικας. Στάχωση κατεστραμμένη. Λείπουν οἱ 21 πρῶτες σελίδες καὶ οἱ 40-41. Ἀνάμεσα στὶς σσ. 133-134 καὶ 135-136 ἀντίστοιχα φαίνεται νὰ λείπουν 4 λευκὰ φύλλα. Ἡ σελιδαρίθμηση εἶναι διπλή: ἡ πρώτη ἀραβική. Σελίδες λευκές: 43, 88, 117-143. Κάθε πράξη τοῦ κώδικα ἐπικυρώνεται μὲ τὴ σφραγίδα τῆς κοινότητας. Σφραγίδα: στρογγυλὴ· διάμετρος 0,40. Τετραμελής: «ΧΟΡΙΟΝ ΖΗΛΕ [1849] ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΗΚΚΟΝΗΟΥ». Στὸ κέντρο ἡ παράσταση τοῦ Ἁγίου Γεωργίου ποῦ σκοτώνει τὸ δράκο.

1. σ. 22: Ἡ σελίδα αὐτὴ ἀρχίζει μὲ τὸ τέλος ἐνὸς ἀνυπόγραφου πρακτικοῦ, ποῦ ἀναφέρεται στὴν πώληση ἀφιερωμάτων τῆς ἐκκλησίας. Στὴν ἴδια σελίδα καταχωρίζεται πρακτικὸ τῆς δημογεροντίας (Σύνδοκος), σύμφωνα μὲ τὸ ὁποῖο ὁ Ἐπίτροπος θὰ εἰσπράττει ἓνα γρόσι καὶ ἓνα πιάτο στάρι ἀπὸ κάθε χριστιανικὸ σπίτι γιὰ πρόσφορα καὶ «νάμα» (26.10.1855).
2. σσ. 23-25: Διαθήκη τοῦ Δανιὴλ, γιοῦ τοῦ Ἡλία (12.12.1855), στὴν ὁποία ἀναφέρεται ἡ κινητὴ καὶ ἀκίνητη περιουσία του καὶ καταγράφονται τὰ σύνορα τῶν κτημάτων. Στὸ τέλος τῆς διαθήκης, δίπλα στὶς ὑπογραφές τῶν μαρτύρων, ἔχει ἐπικολληθεῖ ὁ τίτλος ἰδιοκτησίας ἐνὸς κτήματος ποῦ ἀνήκε προηγουμένως στὸ βακουφί τοῦ Ἱμπραὴμ πασᾶ.
3. σσ. 26-27: Καταχώριση πωλητηρίου.
4. σ. 28: Ὁμολογία τῆς Ἑλένης, κόρης τοῦ Μάρκου, στὴν ὁποία δηλώνεται ὅτι πῆρε τὸ μερίδιό της ἀπὸ τὴν πατρικὴ περιουσία (4.000 γρόσια).
5. σ. 29: Πωλητήριο φούρνου. Στὴ σελίδα αὐτὴ ἔχει ἐπικολληθεῖ ὄθωμανικὸ ἔγγραφο, ποῦ εἶναι συμφωνία ἀνάμεσα στοὺς χριστιανοὺς καὶ μουσουλμάνους κατοίκους τοῦ χωριοῦ γιὰ τὴν κατασκευὴ ὕδραγωγείου. Οἱ χριστιανοὶ θὰ πληρώσουν 6.000 γρόσια καὶ οἱ μουσουλμάνοι 2.000. Ἡ ἀναλογία αὐτὴ θὰ ἰσχύσει καὶ στὴν περίπτωση ποῦ θὰ χρειαστοῦν ἐπιπλέον χρήματα.
6. σ. 30: Διαθήκη τοῦ Τρύφωνα Θεοδώρου (24.2.1857). Κατανέμει τὴν κινητὴ καὶ ἀκίνητη περιουσία του στὰ πέντε παιδιά του. Τὸ ἐνοίκιο τοῦ μαγαζιοῦ του διατίθεται γιὰ ἀγαθοεργίες.
7. σ. 31: Ὁ Μᾶης Μενιτζόγλου χαρίζει στὴν ἐκκλησία τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων ἓνα οἰκόπεδο, τὸ ὁποῖο ἀργότερα πουλιέται.
8. σ. 33: Πράξη συμβιβασμοῦ ἀνάμεσα σὲ ἀδελφία. Στὴ σελίδα αὐτὴ ἐπι-

Handwritten text in a cursive script, likely a legal document or a letter, written in a historical form of Greek. The text is dense and fills most of the page.

227 1903 No 15

Handwritten signature or name at the bottom left of the document.

'H σελίδα 221 του κώδικα υπ' αρ. 18/41 των Σιλατών.

- κολλήθηκε γράμμα (στά ελληνικά) της εν Κωνσταντινουπόλει 'Αδελφότητας των Σιλατινών προς την 'Εφοροδημογεροντία και τους συμπατριώτες τους (7.8.1911). 'Αναφέρεται ή αποστολή οικονομικής ενίσχυσης για την επισκευή της εκκλησίας. 'Η επιστολή φέρει και τη σφραγίδα της 'Αδελφότητας: «Η ΕΝ ΚΩΝ/ΠΟΛΕΙ ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ ΤΩΝ ΣΥΛΑΤΕΝΩΝ ΑΓΙΟΙ ΑΠΟΣΤΟΛΟΙ 1908».
9. σσ. 34-102: Καταχωρίζονται διαθήκες. Στις σελίδες όμως αυτές περιλαμβάνονται και πωλητήρια (σσ. 44 και 48), δωρητήρια (σ. 46), πράξη υιοθεσίας (σ. 51) κλπ. Στή σ. 93 έχει επικολληθεί έντυπη διπλότυπη απόδειξη πληρωμής των 'Εκπαιδευτηρίων Ζήλλης: στην επόμενη σελίδα παρομοίως: «Τίτλος παραχωρητήριος του Νεκροταφείου των Δώδεκα 'Αποστόλων». Στή σ. 99 έχει επικολληθεί όμολογία δανείου 1.000 γροσίων, το οποίο έκαναν οι 'Επίτροποι της εκκλησίας των 'Αγίων 'Αποστόλων για να επισκευάσουν την εκκλησία.
  10. σ. 103: 'Επικολλημένο συμβόλαιο πρόσληψης δασκάλου.
  11. σ. 104: 'Επικολλημένο συμβόλαιο (στά ελληνικά) ανάμεσα στην κοινότητα και τον Θρασύβουλο Ρίζο¹, που θα φέρει νερό στο χωριό.

1. Για το θέμα αυτό βλ. τόν κώδικα του Κ.Μ.Σ. Σίλατα 18/41, σ. 304.

12. σ. 105: 'Επικολλημένη κατάσταση τῶν ἐκκλησιῶν καὶ παρεκκλησιῶν τῆς κοινότητος.
13. σσ. 106-112: Διαθήκες.
14. σ. 113: 'Επικολλημένο ἀντίγραφο συνοδικοῦ γράμματος ποὺ συντάχθηκε τὸν Σεπτέμβριο 'Ινδικτιῶνος ιδ', ἐπὶ πατριαρχίας 'Ιωακείμ. 'Αναγγέλλεται ἡ ἐκλογή τοῦ μητροπολίτη Κορυθαῶς Δωρόθεου στὸ θρόνο 'Ικονίου, μετὰ τὸ θάνατο τοῦ 'Αγαθαγγέλου. 'Υπογράφουν: ὁ Κυζίκου Νικόδημος, ὁ Μελνίκου Προκόπιος, ὁ Δεβρῶν καὶ Βελεσῶν Ἄνθιμος, ὁ Χαλκηδόνος Καλλίνικος, ὁ Μηθύμνης Νικηφόρος, ὁ Σάμου Γαβριήλ, ὁ Σερρῶν Ναθαναήλ, ὁ Μεγλενῶν Καλλίνικος, ὁ Αἰτίτζης 'Ιγνάτιος.
15. σ. 115: Καταχωρίζεται πίνακας 122 οἰκογενειῶν (1884) ποὺ πληρῶνουν τὸ «ἐτήσιον κανονικὸν» στὸν ἱερέα. Διαιροῦνται σὲ τρεῖς κατηγορίες:
43 οἰκογένειες τῆς Α'	κατηγορίας	×	15 γρόσια
50	»	» Β'	»
			» × 10 »
29	»	» Γ'	»
			» × 8 »
16. σ. 116: Κανονισμὸς πληρωμῆς γιὰ τὴν τέλεση μυστηρίων.
17. σ. 117: 'Επικολλημένος κατάλογος ἐράνου ποὺ διενήργησε ἡ 'Εφορεία γιὰ τὴν ἐπισκευὴ τῆς ἐκκλησίας καὶ τοῦ σχολείου (10.10.1879).
18. σ. 120: 'Επικολλημένη ἐγκύκλιος τοῦ μητροπολίτη 'Ικονίου Προκοπίου (10.8.1914), μετὰ τὴν ὁποία γνωστοποιεῖ στὶς δημογεροντίες καὶ στοὺς ἱερεῖς τῆς ἐπαρχίας του τὴν κήρυξη γενικῆς ἐπιστράτευσης. Συνιστᾷ σὲ ὄλους φρόνηση καὶ ὑπακοή.
19. σ. 122: 'Επικολλημένο πωλητήριο μύλου. 'Αγοραστὴς ἡ ἐκκλησία τῆς κοινότητος.
20. σ. 123: Συμβόλαιο τοῦ Συμεῶν Ζαφειρόπουλου γιὰ τὴν ὑδροδότηση τοῦ χωριοῦ.
21. σ. 124: 'Επικολλημένο ὀθωμανικὸ ἔγγραφο ποὺ ἀφορᾷ συμβιβασμὸ ἀντιδικῶν γιὰ ἐξύβριση. Στὴν περίπτωσι ἀποδεδειγμένης παράβασις τῆς συμφωνίας ὁ παραβάτης ὑποχρεώνεται νὰ πληρώσει στὸ σχολεῖο τῶν χριστιανῶν 3 χρυσὲς λίρες.
22. σσ. 144-146: Περιεχόμενα τοῦ κώδικα.

Β: Δίφυλλο λυτὸ ἔγγραφο, ποὺ εἶναι λογοδοσία τοῦ ταμῆ τῆς 'Εφορείας (6.8.1904).

Προέλευση: Δωρεὰ Λάζαρου Χατζηφιλιππίδη (1960).

1874-1925

0,49×0,35

18/41 ΣΙΛΑΤΑ

I-IV+798 σ.

Περιεχόμενα: διαθήκες, προικοσύμφωνα, πωλητήρια, έξοφλητικά, ένοικιάσεις, διανομές κληρονομιάς, άπογραφές περιουσιών, συμφωνητικά, κανονισμοί κοινότητας, διορισμοί δασκάλων, ιερέων, έγκατάσταση προσφύγων από τὰ Σίλατα στην Έλλάδα (1925).

A: Κώδικας γραμμένος έλληνικά και τουρκικά με έλληνικούς χαρακτήρες. Στὰ φύλλα του έχουν επικολληθεί και λυτὰ έγγραφα γραμμένα τουρκικά με άραβικούς χαρακτήρες. Κατάσταση καλή. Ή στάχωση προστατεύεται με μεταλλικές γωνίες. Στο πρόσθιο μέρος της υπάρχει έτικέτα: «Κώδηξ τής Ζήλας δια τὰς διαθήκας», και στο έσωτερικό της έχει κολληθεί εικονογραφμένο χαρτί (0,285×0,205), που στο πάνω μέρος του φέρει τήν εικόνα του Άγίου Γεωργίου και: «Ώς τών αιχμαλώτων ό έλευθερωτής και τών πτωχών ύπερασπιστής, άσθενούντων ιατρός, βασιλέων ύέρμαχος, Τροπαιοφόρε Μεγαλομάρτυς Γεώργιε, πρέσβευε Χριστώ τῷ Θεῷ σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν». Στο κάτω μέρος τής χάρτινης εικόνας υπάρχει ή παράσταση τής εκκλησίας του Άγίου Γεωργίου στα Σίλατα και ή έπιγραφή: «Ο EN ZILAH (ΣΥΛΑΤΑ) ΑΡΧΑΙΟΤΑΤΟΣ ΝΑΟΣ (1080) ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΜΕΓΑΛΟΜΑΡΤΥΡΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ, Ο ΝΥΝ ΕΠΙΣΚΕΥΑΣΘΕΙΣ (1907)». Έντυπη άρίθμηση σελίδων I-797. Σελίδες λευκές: IV, 3, 4, 11, 19, 22, 37, 198, 260 και 305-789. Στο παράφυλλο τής στάχωσης επικολλήθηκε έγγραφο γραμμένο στην τουρκική γλώσσα με άραβικούς χαρακτήρες «civar Zile karyesi hristiyani raiyet ihtiyarisine... 1218». Σφραγίδες:

α) Στρογγυλή· διάμετρος 0,035. «Η EN ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΣΥΛΛΑΤΕΝΩΝ ★ ΟΙ 12 ΑΠΟΣΤΟΛΟΙ ★».

β) Στρογγυλή· διάμετρος 0,040. «ΤΟΠΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΘΑΛΨΕΩΣ ΝΕΩΝ ΣΥΛΛΑΤΩΝ». Στο κέντρο: «EN KARBIA ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ 1925».

γ) Στρογγυλή· διάμετρος 0,042· διαιρείται σε τέσσερα μέρη: «ΕΠΑΡΧΙΑ ΕΙΚΟΝΙΟΥ ΧΩΡΙΟΝ ΖΗΛΕ 1849». Στο κέντρο υπάρχει ή παράσταση του Άγίου Κωνσταντίνου και τής Αγίας Έλένης.

δ) Στρογγυλή· διάμετρος 0,040· διαιρείται σε τέσσερα μέρη «ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΕΙΚΟΝΙΟΥ ΧΩΡΙΟΝ ΖΗΛΕ 1849». Στο κέντρο παράσταση του Άγίου Γεωργίου του Τροπαιοφόρου.

ε) Στρογγυλή· διάμετρος 0,42. «ΕΠΑΡΧΙΑ ΙΚΟΝΙΟΥ ΧΩΡΙΟΝ ΖΗΛΑΙ 1849». Στο κέντρο παράσταση του Άγίου Γεωργίου του Τροπαιοφόρου.

στ) Στρογγυλή· διάμετρος 0,038. «ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΝΕΩΝ ΣΥΛΛΑΤΩΝ». Στο κέντρο σταυρός.

- I. σ. Π: Σημείωμα (12.8.1963) του δωρητή Περικλή Χατζηφιλιπιάδη σχετικά με τήν κατάθεση του κώδικα στο άρχείο του Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών.

2. σ. III: «Κώδιξ τῆς κοινότητος τοῦ χωρίου Σύλλατα ὑποκειμένου εἰς τὴν ἐπαρχίαν τοῦ Ἁγίου Ἰκονίου· ἀφιερῶθῃ αὐτῇ ὅπως ἀποκλειστικῶς ὦδε καταγραφῶσιν τὰ ἴσα καὶ ὅμοια τῶν πρωτοτύπων ἐκάστης διαθήκης πρὸς ἀποφυγὴν κηλήδος καὶ ὑποψίας καὶ εὐτελοῦς ἐνεργείας τῆς θελήσεως τῶν διαθέτων ... κτλ... κτλ... Ἐν Κωνσταντινουπόλει 1874 Ἰουλίου 20
φέρων αὐξων ἀριθμῶν σελλίδων ἑπτακόσια ἑννεκῆκοντα ἑπτὰ προσφῆρθῃ δωρεὰν παρὰ τοῦ φιλογενεστάτου καὶ Ἀξιοτίμου συμπατριῶτου Λουκᾶ Γιάννη Μενετζόγλου Μπακάλῃ ἐν Γαλατᾶ χρηματίσαντα, πρὸς αἰώνιον Μνημόσυνον τῆς παρελθούσης καὶ μελλούσης γενναιᾶς αὐτοῦ· εἶθε καὶ οἱ υἱοὶ του καὶ τὰ ἐγκονά του νὰ μιμηθῶσιν τὰ καλὰ καὶ γενναιόδωρα ἔργα αὐτοῦ, καὶ φανῶσιν χρήσιμοι καὶ εἰς ὅλα ἄξιοι καὶ καλοὶ συμπατριῶται τῆς Σύλλατας· εἶθε· εἶθε, καὶ ἀμήν ἀμήν».
3. σσ. 1-2: «Παντὶ τῷ ἀνθρώπῳ πρόκειται ἅπαξ ἀποθανεῖν. Ἁγαθάγγελος ἐπιβεβαιοῦ». Κανονισμὸς γιὰ τὴ σύνταξιν διαθήκης. (Ἐν Κωνσταντινουπόλει 1874, Ἰουλίου 20). Ὁ παραβάτης ὑποχρεώνεται νὰ πληρώσει 20-50 ὀθωμανικὲς λίρες στὴν ἐκκλησία ἢ στὸ σχολεῖο. Ὁ κανονισμὸς ὑπογράφεται ἀπὸ ἐφόρους τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει κοινότητος Σιλάτων.
4. σσ. 5-27: Συμβόλαια, πωλητήρια, διαθήκες κλπ. Τὰ περισσότερα ἔχουν συνταχθεῖ στὰ ἑλληνικά.
5. σσ. 28-29: «Κανονισμὸς συντεταγμένους κατὰ τὴν ὁγδόην Δεκεμβρίου τοῦ 1879 ἔτους διὰ τὴν ἐφορίαν τοῦ χωρίου Σύλλατας, ὅστις καὶ ἐπικυρώθῃ παρὰ τῆς Α. Σεβασμιότητος τοῦ Ἁγίου Ἰκονίου Γέροντός μας κ.κ. Ἁγαθαγγέλου». Περιλαμβάνει 19 ἄρθρα. Ὑπογράφεται ἀπὸ τοὺς ἐφόρους.
6. σ. 30: «Ἐνταῦθα καταχωρεῖται ἡ διαίρεσις τῆς Χώρας μας εἰς δύο Ἐνορίας ἐξ ὧν ἡ μὲν ἐστὶ τοῦ παπᾶ Διονυσίου ἡ δὲ τοῦ παπᾶ Μακαρίου αὕτη ἀναλόγως τῆς καταστάσεως ἐκάστης διαιρεῖται εἰς 5 τάξεις ἵνα πληρῶνῃ ἐτήσιον μισθὸν ἧτοι αἱ μὲν πρῶται οἰκίαι νὰ πληρῶνωσι 35 γρ., αἱ Β^{αι} ἀνά 30 γρ., αἱ Γ^{αι} ἀνά 22 γρ. αἱ δὲ Δ^{αι} 12 γρ. αἱ δὲ Ε΄ ἀνά 8 γρ. Τῇ 1880φ τῇ 4η Φεβρουαρίου». Ἀκολουθεῖ ὀνομαστικὴ κατάταξις τῶν οἰκογενειῶν. Συνοπτικὰ ἡ ἐνορία τοῦ παπᾶ Διονυσίου περιλαμβάνει:

20 οἰκογένειες Α΄	κατηγορίας	×	35	γρόσια
8	» Β΄	»	×	30
15	» Γ΄	»	×	22
12	» Δ΄	»	×	12
6	» Ε΄	»	×	8

Ἐντίστοιχα ἡ ἐνορία τοῦ παπᾶ Μακαρίου περιλαμβάνει:

20	οἰκογένειες	A'	κατηγορίας	×	35	γρόσια
8	»	B'	»	×	30	»
15	»	Γ'	»	×	22	»
13	»	Δ'	»	×	12	»
6	»	E'	»	×	6	»

Ἀνάλογα μὲ τὴν οἰκονομικὴ τους κατάστασι, «διὰ γάμον ὅσοι ἐπλήρωνον 35 γρόσια διὰ τὴν χαρὰν νὰ δώσουν 45 γρόσια. Ὅσοι ἐπλήρωνον 30 καὶ 22 γρόσια νὰ δώσουν 30 καὶ ὅσοι ἐπλήρωνον 12 καὶ 8 νὰ δώσουν 25 γρόσια. Διὰ βάπτισιν κατὰ τὴν παλαιὰν συνήθειαν πτωχοὶ καὶ πλούσιοι εἰς τοὺς ἱερεῖς 8 εἰς τὴν ἐκκλησίαν 5 γρόσια. Διὰ θάνατον ὅσοι ἐπλήρωνον 35 καὶ 30 γρόσια νὰ δώσουν 15. Ὅσοι ἐπλήρωνον 22 καὶ 12 νὰ δώσουν 10 γρόσια καὶ ὅσοι ἐπλήρωνον 8 νὰ δώσουν 5 γρόσια. Περί ἀμώμων = 100 παράδες εἰς τοὺς ἱερεῖς καὶ 60 παράδες εἰς τὴν ἐκκλησίαν. Διὰ Σαρανταλείτουργον 10 γρόσια. Διὰ Εὐχέλαιον ἀνά 3 γρόσια εἰς κάθε παπᾶ καὶ διὰ Τετραεαγγέλιον ἀνά 7½ γρόσια εἰς κάθε παπᾶ».

7. σ. 31-32: «Κανονισμὸς συνταχθεὶς παρὰ τῆς αὐτόθι Σ. Ἐφορίας περὶ τῶν ἡθῶν καὶ ἐθίμων τῆς ἐν Ἐπαρχίᾳ Ἰκονίου χῶρας ἡμῶν Ζήλλης. Τῷ 1897 τῆς 20 Σεπτεμβρίου».
8. σ. 33-95: Πωλητήρια, διαθήκες, ἔνθετοι τίτλοι ὀθωμανικοῦ κτηματολογίου, καταγραφὴ περιουσιῶν μετὰ θάνατον κλπ. Στῆ σ. 91 ἔχει ἐπικολληθεὶ ἀσυμπλήρωτο στέλεχος πιστοποιητικοῦ βαπτίσεως· προέρχεται ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν τῶν «Δώδεκα Ἀποστόλων τῆς Ζήλλης».
9. σ. 96: «Ἐνταῦθα γενομένης τῆς διανομῆς εἰς δύο ἐνορίας οἱ κάτωθι γεγραμμένοι συνέπεσον εἰς τὴν ἐνορίαν τοῦ π.π. Διονυσίου. Τῷ 1891 τῆς 9η Φεβρουαρίου.

Τμήμα	A'	×	25	γρόσια	=	13	οἰκογένειες
»	B'	×	20	»	=	12	»
»	Γ'	×	15	»	=	15	»
»	Δ'	×	12	»	=	15	»
»	E'	×	10	»	=	14	»

Γάμος Τμήματος A': Τὰ ἄνωθι εἰς A^{ον} τμήμα καταχωρημένα ὀσπήτια ὑποχρεοῦνται νὰ πληρώσωσι ἑκατὸν εἴκοσι γρόσια εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἐκ τῶν ὁποίων τὰ τεσσαράκοντα θὰ δοθῶσιν εἰς τὸν ἱερέα τῆς ἐνορίας τοῦ τελούοντος τὸ μυστήριον. Γάμος Τμήματος B': 100 γρόσια εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ 30 εἰς τὸν ἱερέαν. Γάμος τοῦ Γ', Δ' καὶ E' Τμήματος: 80 γρόσια εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ 25 ἢ Γ' τάξι εἰς τὸν ἱερέα· αἱ Δ' καὶ E' 20 γρόσια. Ὅσάκις προσκαλοῦνται εἰς τὰς στέψεις οἱ δύο ἱερεῖς τότε εἰς τὰ ἄνω κανονικὰ θὰ προστίθενται ἔτι ἀνά δέκα γρόσια. Βάπτισμα, διὰ ὅλας τὰς τάξεις: Ὁ ἀνάδοχος πληρώνει εἰς τὸν ἱερέα 8 γρόσια

καὶ εἰς τὴν ἐκκλησίαν 5. Διὰ τὸ λείψανον: Αἱ Α' καὶ Β' τάξεις θὰ πληρῶνουν 20 γρόσια εἰς τὸν ἱερέα, αἱ Γ' καὶ Δ' 15 καὶ ἡ Ε' 10. Μνημόσυνο: 4 γρόσια ὄλοι γενικῶς ἐκ τῶν ὁποίων 100 παράδες θὰ δοθῶσιν εἰς τοὺς ἱερεῖς. Σαρανταλείτουργο: 10 γρόσια εἰς τὸν παπᾶ. Τετραευαγγέλιον: ἀνά 5 γρόσια εἰς κάθε ἱερέα. Εὐχέλαιο: ἀνά τρία γρόσια».

10. σ. 97: «Ἐνταῦθα γενομένης τῆς διανομῆς εἰς δύο ἐνορίας οἱ κάτωθι γεγραμμένοι συνέπεσον διὰ κλήρου εἰς τὸν π.π. Ἰωάννην Χ' Σταύρου. Τῷ 1890 τῇ 9ῃ Φεβρουαρίου».

Α'	×	25	γρόσια	=	13	οἰκογένειες
Β'	×	20	»	=	12	»
Γ'	×	15	»	=	15	»
Δ'	×	12	»	=	15	»
Ε'	×	10	»	=	14	»

Ἄκολουθοῦν οἱ εἰσφορῆς γιὰ τὴν τέλεση τῶν μυστηρίων.

11. σ. 98-155: Συμφωνητικά, ἀγορές, πωλητήρια, διαθήκες κλπ.
12. σ. 156: Ἀπογραφή τῶν σπιτιῶν τῆς ἐνορίας τοῦ παπᾶ Διονυσίου.

Α'	τάξη	×	20	γρόσια	=	28	σπίτια
Β'	»	×	15	»	=	17	»
Γ'	»	×	10	»	=	16	»
Δ'	»	×	5	»	=	12	»

«Διὰ γάμον θὰ πληρῶνουνσιν ὅπως εἶναι καταγεγραμμένον εἰς τὴν 96ην σελίδα τοῦ κώδικος. Διὰ τὸ βάπτισμα ὁ ἐκτελῶν τὸ μυστήριον νουνὸς εἰς τὸν ἱερέα 6 γρόσια, εἰς τὴν ἐκκλησίαν 5 γρόσια, εἰς τοὺς κανδηλανάπτας ἀνά 1 γρόσι. Ὁ γονεὺς τῶν τέκνων 5 εἰς τὸν ἱερέα τῆς ἐνορίας τῶν. Διὰ τὸ ἄμωμον 4 γρόσια ἐκ τῶν ὁποίων 100 παράδες λαμβάνει ὁ ἱερεὺς. Διὰ Σαρανταλείτουργο καὶ Τετραευαγγέλιον 10 γρόσια. Διὰ Εὐχέλαιο νὰ δίδωσιν 3 γρόσια εἰς τὸν ἱερέα».

13. σ. 157: Ἀπογραφή τῆς ἐνορίας τοῦ παπᾶ Ἰωάννου:

Α'	τάξη	×	20	γρόσια	=	28	σπίτια
Β'	»	×	15	»	=	17	»
Γ'	»	×	10	»	=	16	»
Δ'	»	×	5	»	=	12	»

14. σ. 158-167: Πωλητήρια, διαθήκες, ἀπογραφῆς περιουσιῶν μετὰ θάνατο κλπ.

15. σ. 168-169: Ἀπογραφή τῶν οἰκογενειῶν κατὰ τάξεις, σύμφωνα μετὰ τὸ ποσὸ ποὺ πληρῶνουν στὸν ἱερέα (1η Σεπτεμβρίου 1897).

Α'	τάξη	×	13	γρόσια	=	32	οἰκογένειες
Β'	»	×	10	»	=	35	»
Γ'	»	×	7	»	=	41	»

$$\begin{array}{rclclcl} \Delta' & » & \times & 4 & » & = & 31 & » \\ \text{E}' & » & \times & 2\frac{1}{2} & » & = & 10 & » \end{array}$$

16. σσ. 171-177: Πωλητήρια, διαθήκες, συμφωνητικά κλπ.
17. σσ. 178-181: Συμβόλαια διδασκάλων, σύσταση επιτροπής (έφοροεπιτροπή) για τή διαχείριση τής σχολής.
18. σσ. 182-183: Πωλητήρια.
19. σσ. 184-185: Σύσταση επιτροπής (Δημογεροντία), ή όποια θά ασχοληθεί με τίς πολιτικές ύποθέσεις τής κοινότητας.
20. σσ. 186-298: Συμβόλαια, πωλητήρια, διαθήκες, προικοσύμφωνα, καταγραφές περιουσιών μετά θάνατον κλπ. Στίς σελίδες αυτές περιλαμβάνονται οί Κανονισμοί τής έκκλησίας του έτους 1919-20 (σ. 287) και του 1920-1921 (σ. 288).
21. σ. 299: Καταχώριση δύο εγγράφων σχετικῶν με τήν παράδοση ιερῶν σκευῶν καί εικόνων στοῦ Ταμεῖο Ἐνταλλαξίμων Κοινοτικῶν καί Κοινωφελῶν Περιουσιῶν (1933).
22. σσ. 301-304: Ἱστορία τοῦ χωριοῦ Σίλατα.
23. σσ. 790-791: «Τὸ ἀντίτυπον τοῦ καταλόγου τής συνδρομῆς καί τῶν συνδρομητῶν τής ἱερᾶς ἡμῶν Σχολῆς».
24. σσ. 792-797: Περιεχόμενα τοῦ κώδικα.
- Προέλευση: Δωρεά Περικλῆ Χατζηφιλιπιάδη (1962).

19/14 ΣΚΟΠΗ 14

1856-1923

0,28×0,20

350 σ.

Μητρῶο βαπτίσεων, θανάτων. Βιβλίο πρακτικῶν δημογεροντίας.

A: Κατάστιχο χαρτόδετο με δερμάτινη ράχη. Κατεστραμμένη στάχωση. Ὁ κώδικας εἶχε διπλὴ χρῆση: ἀπὸ ἀριστερὰ πρὸς τὰ δεξιὰ ἦταν βιβλίο καταχώρισης βαπτίσεων καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο ἐξώφυλλο (δεξιὰ πρὸς τὰ ἀριστερὰ) ἀποτελοῦσε βιβλίο πρακτικῶν τῆς ἐκκλησίας. Γιά τὸ λόγο αὐτὸ εἶχε πολλὰς ἀριθμήσεις τῶν σελίδων του: α) 1-16 σ., β) 1-64 σ. καὶ γ) 1-28 σ. Ἐνοποιήσαμε τὴ σελιδαρίθμηση (1-350 σ.). Τὰ τελευταῖα ὅμως 14 φύλλα (σσ. 321-348 στὴ δικὴ μας σελιδαρίθμηση), καθὼς εἶναι ἀντίστροφα γραμμένα —εἶναι τὰ πρακτικὰ τῆς δημογεροντίας τοῦ χωριοῦ—, περιγράφονται ἀρχίζοντας ἀπὸ τὴν τελευταία σελίδα τοῦ κώδικα 348 καὶ προχωρώντας πρὸς τὰ ἀριστερὰ. Σελίδες λευκές: 2, 65, 67, 69, 71, 73, 74, 76, 78, 209-237, 241, 242, 246, 250-320, 323, 324, 328, 329, 331, 333, 343-345, 347, 349.

1. σ. 1: Χρονικό που αναφέρεται στην επίσκεψη της εκκλησίας της Κοίμησης της Θεοτόκου· υπογράφεται από τον παπὰ Πρόδρομο Οικονόμο. Ἡ επίσκεψη τοῦ ναοῦ ἄρχισε τὴν 1η Μαΐου 1885 ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ σουλτάνου Χαμὴτ Χάν καὶ ἐπὶ πατριαρχίας τοῦ Ἰωακείμ Δ'. Οἱ κάτοικοι τοῦ χωριοῦ, μὲ τὴν παρακίνηση τῶν προεστῶν Οὐτζοῦζ ὄγλου Χα" Στεφάνου, Καζάκογλου Ἰωάννου, Γελεγὲν ὄγλου Ἰακώβου κλπ., ἐπιδιόρθωσαν τὴ σκεπὴ καὶ τὸ νάρθηκα. Τὸν ἐπόμενον χρόνον, στὰ μέσα Μαρτίου 1886, χτίστηκε τὸ καμπαναριό. Μάστορες ἦταν ὁ Γιώργης Παπα-Παυλῆογλου καὶ ὁ Πρόδρομος ἀπὸ τὰ Στέφανα.
2. σσ. 3-208: Καταχωρίσεις βαπτίσεων. Τὸ σύνολο τῶν καταχωρίσεων διαιρεῖται σὲ δύο μέρη. Τὸ πρῶτο (σσ. 3-79) ἀρχίζει ἀπὸ τὴν 1η Φεβρουαρίου 1856 καὶ τελειώνει στὶς 15 Σεπτεμβρίου 1892. Στὸ μέρος ὅμως αὐτὸ καταχωρίζονται ἀναδρομικὰ καὶ βαπτίσεις ποὺ τελέστηκαν πολλὰ παλαιότερα. Ἡ ἀρχαιότερη χρονολογία βάπτισης εἶναι: 14 Σεπτεμβρίου 1784 (σ. 11). Οἱ βαπτίσεις αὐτὲς προφανῶς καταγράφηκαν τὸ 1856 στὸν κώδικα ποὺ περιγράφουμε, ἀπὸ κάποιον ἄλλο κώδικα. Στὴ σ. 80 καταχωρίζεται τὸ ἐξῆς σημεῖωμα τοῦ παπᾶ Νικόλα: «Στὸν κώδικα τοῦ παπᾶ Προδρόμου ἔχω 7 βαπτίσεις. Στὸ ἀντικρινὸ μέρος τίς βάλαμε σὲ τάξη σπῆτι-σπῆτι. Τῆ 24η Μαΐου 1892/93. Ὁ ἐφημέριος Σινάνογλου παπᾶ Νικόλαος». Ἐννοεῖ ὅτι στὶς σελίδες ποὺ ἀκολουθοῦν (σσ. 83-207) καταχωρίζε τις βαπτίσεις κάθε οἰκογένειας σὲ ξεχωρὲς σελίδες. Τὸ δεύτερο αὐτὸ μέρος τῶν καταχωρίσεων ξεχωρίζει ἀπὸ τὸ πρῶτο μὲ ἓνα φύλλο ποὺ ζωγράφισε ὁ παπᾶ Νικόλαος Χα" Δημητρίου. Στὸ πάνω μέρος, ἀνάμεσα σὲ δύο ἐξαπτέρυγα, ὑπάρχει μία κολυμβήθρα μὲ σταυρό. Ἀκολουθεῖ ἡ ἐπιγραφή: «Ἡ Κοίμησις τῆς Θεοτόκου. Παναγία ἐκλήσαμηζήν Κώδικασι Ἰσκόπιτε τογὰν τζοτζουκλαρὴν καγιτλαρῆ. Τῆ: 20: Μαΐου 1893. Ἐφημέριος Παπᾶ Νικόλας» (Κώδικας τῆς ἐκκλησίας μας. Καταχώριση τῶν γεννήσεων). Στὸ κάτω μέρος τῆς σελίδας εἶναι ζωγραφισμένος ἓνας κώδικας ἀνοικτὸς καὶ δίπλα του τὸ χέρι ἐνὸς γραφέα. Στὶς 126 σελίδες τοῦ δευτέρου μέρους τῶν καταχωρίσεων ἀπογράφονται κατὰ οἰκογένεια οἱ βαπτίσεις ποὺ τελέστηκαν ἀπὸ τὸ 1893 ὡς τίς 11 Φεβρουαρίου 1923 (σ. 189). Οὐσιαστικὰ ἀπογράφονται οἱ βαπτίσεις 64 οἰκογενειῶν, καθὼς 52 οἰκογένειες δὲν ἀπέκτησαν παιδί.
3. σσ. 238-240: Συγκεντρωτικὸς πίνακας τῶν 64 οἰκογενειῶν ποὺ βάπτισαν τὰ παιδιά τους καὶ οἱ βαπτίσεις τῶν ὁποίων καταγράφηκαν στὶς προηγούμενες σελίδες τοῦ κώδικα (83-207).
4. σσ. 243-245: Καταγραφή θανάτων (3 Ὀκτωβρίου 1903 ὡς 6 Μαρτίου 1915). Σὲ στήλες ἐγγράφεται ἡ ἡμερομηνία θανάτου, ὄνομα καὶ ἡλικία τοῦ θανόντα. Στὰ 12 αὐτὰ χρόνια ἀπογράφονται 66 θάνατοι.
5. σσ. 247-249: Ἡμιτελὴς κατάλογος οἰκογενειῶν ποὺ βάπτισαν τὰ παιδιά τους μετὰ τὸ 1856. Περιλαμβάνει 44 ὀνόματα.

6. σ. 348: Ἀνυπόγραφο πρακτικὸ κοινότητος (1 Ἰανουαρίου 1856), στὸ ὁποῖο καθορίζονται τὰ ποσὰ ποῦ εἰσπράττει ἡ κοινότητα γιὰ τὴν Ἐκκλησία, τὸ σχολεῖο καὶ τὸ ταμεῖο τῶν φτωχῶν ἀπὸ:
- α) Στεφάνωμα. 10 γρόσια γιὰ τὴν ἔκκλησία, 10 γιὰ τὸ σχολεῖο, 5 γιὰ τὸ ταμεῖο τῶν φτωχῶν.
- β) Ἀποφοίτηση. Ὅταν ἕνα παιδί τελειώσῃ τὸ κοινὸ (=σχολεῖο), θὰ δώσῃ ἀνάλογα μὲ τὴ φορολογικὴ κατηγορία τῆς οἰκογενείας του α' (ἀλέ) 120, β' (ἐβσάτ) 80, γ' (ἐτνά) 40 παράδες.
- γ) Ταξίδια. Ὅποιος πηγαίνει στὴν Πόλη πληρώνει 1 γρόσι, ἐνῶ ἐπιστρέφοντας 5. Ὅταν μεταβαίνει στὰ Ἱεροσόλυμα, 25 γρόσια.
- δ) Κηδεῖα. Ἡ ἔκκλησία εἰσπράττει 5 γρόσια.
- ε) Ἀγοραπωλησία. Ἡ κοινότητα εἰσπράττει 2% ἀπὸ τὸν πωλοῦντα καὶ 5 γρόσια ἐπὶ τοῖς ἑκατὸ ἀπὸ τὸν ἀγοραστή. Στὴν περίπτωση ὅμως ποῦ οἱ συναλλασσόμενοι εἶναι ἄποροι δὲν πληρώνουν τὰ παραπάνω ποσοστά.
7. σ. 342: Διακανονισμὸς κληρονομιάς. Ὑπογράφουν 4 μάρτυρες (23 Φεβρουαρίου 1857).
8. σ. 341: Πενταετὲς συμβόλαιο τοῦ παπᾶ Προδρόμου, στὸ ὁποῖο ὀρίζεται ὁ ἐτήσιος μισθὸς του σὲ 3.000 γρόσια. 1.300 γρόσια πληρώνεται ὡς παπᾶς καὶ 1.700 ὡς διδάσκαλος. Ὑποχρεώνεται νὰ δίνει ἐπὶ δύο χρόνια ἀπὸ τὸ μισθὸ του ἐπίδομα (100 γρόσια) στὸν προκάτοχό του παπᾶ Βασίλη. Ὁ παπᾶ Πρόδρομος ὑπογράφει ὅτι δίνει 500 γρόσια τὸ χρόνο στὸν παπᾶ Βασίλη. Ἀκολουθοῦν 12 ὑπογραφὲς δημογερόντων.
9. σ. 340: Πρακτικὸ στὸ ὁποῖο ὀρίζονται τὰ εἰσοδήματα τῆς κοινότητος, προκειμένου νὰ ἐξασφαλιστεῖ ὁ μισθὸς τοῦ παπᾶ Προδρόμου (1 Μαρτίου 1864).
10. σσ. 339-338: Καταχωρίζεται τροποποιημένος καὶ ἀναλυτικότερος κανονισμὸς τῶν εἰσοδημάτων τῆς ἔκκλησίας. Προστίθενται καὶ ἄλλες ὑποχρεώσεις τῶν πιστῶν, π.χ. δίσκος γιὰ τὰ Φῶτα καὶ τὸ Πάσχα, δῶρα τῶν μαθητῶν στὸ δάσκαλο κατὰ τὰ Χριστούγεννα καὶ τὸ Πάσχα κλπ. Ὁ κανονισμὸς αὐτὸς καταργεῖται.
11. σ. 337: Πρακτικὸ στὸ ὁποῖο ὀρίζεται ὁ μισθὸς τοῦ παπᾶ Προδρόμου σὲ 100 μετζήτια (*ἀτικ πιᾶζ μετζήτ*), πρὸς 20 γρόσια τὸ μετζήτι (1 Μαρτίου 1880). Τὸ πρακτικὸ αὐτὸ ἀκυρώνεται.
12. σσ. 336-334: Πρακτικὸ κατάρτησης ὀρισμένων ἐθίμων τοῦ γάμου (20 Νοεμβρίου 1878).
- α) Κατὰ τὸν ἀρραβῶνα, οἱ προσκεκλημένοι ποῦ θὰ ἐπισκεφθοῦν τὸ σπίτι τῆς νύφης δὲ θὰ ὑπερβαίνουν τοὺς 20.
- β) Ὁ ὑποψήφιος γαμπρὸς δὲ θὰ ἐπισκεφθεῖ τὸ σπίτι τῆς νύφης μὲ τὴ δικαιολογία νὰ τὴ δεῖ οὔτε καὶ οἱ συγγενεῖς τῆς νέας θὰ ἐπισκε-

φθοῦν τὸ σπίτι τοῦ γαμπροῦ γιὰ νὰ τὸν γνωρίσουν. Τὰ γλέντια καὶ τὰ φαγοπότια ποὺ γίνονται μ' αὐτὲς τὶς εὐκαιρίες καταργοῦνται.

γ) Ὅταν στολιζέται ὁ γαμπρὸς δὲ θὰ μοιράζονται γλυκὰ καὶ ξηροὶ καρποί. Στὸ συγκεντρωμένο κόσμο θὰ προσφέρεται μόνο καφές, ρακὶ ἢ κρασί.

δ) Τὸ ἴδιο ἰσχύει καὶ γιὰ τὸ σπίτι τῆς νύφης.

ε) Δὲ θὰ γίνουν τραπεζώματα στοὺς συγγενεῖς τοῦ γαμπροῦ ἀπὸ τὴν οἰκογένεια τῆς νύφης ἢ ἀντίστροφα. Ἐπίσης δὲ θὰ παρατεθεῖ τραπέζι στὸν κουμπάρο.

στ) Ὅταν πηγαίνουν γιὰ νὰ πάρουν τὸν κουμπάρο ἢ τὴ νύφη στὴν ἐκκλησία, αὐτὸ θὰ γίνεται χωρὶς τὴ συνοδεία ὀργάνων.

ζ) Στὸ γαμπρό, ἀντὶ τοῦ καθιερωμένου μπόγου μὲ δῶρα, θὰ προσφερθεῖ ἓνα δῶρο ἀξίας 50-150 γροσίων· στὴ μάνα καὶ στὸν πατέρα τοῦ γαμπροῦ ἀντίστοιχα πετσέτα προσώπου καὶ μανδύλα. Στὰ ἀδελφια καὶ τοὺς λοιποὺς συγγενεῖς δὲ θὰ δοθεῖ κανένα δῶρο.

η) Ὅμοιως καταργοῦνται τὰ δῶρα πρὸς τὸν κουμπάρο καθὼς καὶ ἡ ὑποχρέωση τοῦ τελευταίου πρὸς τὴ νύφη. Ὁ κουμπάρος πληρώνει μόνο στὸν παπᾶ 5 γρόσια, ὅταν διαβάζονται τὰ ρούχα τῆς νύφης, καὶ λαμβάνει ὡς δῶρο μιὰ πετσέτα προσώπου ἀπὸ τὴ μεριά τῆς νέας.

θ) Τὸ σπίτι τοῦ γαμπροῦ θὰ προσφέρει στὴ μελλονύμφη μιὰ φορεσιά. Στὴν περίπτωση ποὺ ἀδυνατεῖ, ὁ γαμπρὸς χρεώνεται στὴ νύφη μὲ ὀμόλογο 600 γροσίων.

ι) Ἡ νύφη προικίζεται ἀπὸ τοὺς γονεῖς τῆς ἀνάλογα μὲ τὴν οἰκονομικὴ τους κατάσταση. Ἀπαραιτήτως ὅμως πρέπει νὰ ἔχει πέντε ἀλλαξιές.

ια) Στὸ τραπέζι τοῦ γάμου παρευρίσκονται μόνο οἱ προσκεκλημένοι.

ιβ) Ἀπὸ τὸ τραπέζι τοῦ γάμου ἢ τοῦ ἀρραβώνα δὲν πρέπει νὰ ἀφαιροῦνται κουτάλια, πιρουνία, πετσέτες κλπ., μὲ τὴ δικαιολογία ὅτι εἶναι γούρι, γιατί πρόκειται γιὰ κλοπὴ καὶ ἀντίκειται στοὺς ἱεροὺς κανόνες τῆς ἐκκλησίας.

ιγ) Ὁ ἀρραβωνιασμένος νὰ μὴν πηγαινόεργχεται στὸ σπίτι τῆς μηνηστῆς του οὔτε νὰ διανυκτερεύει ἐκεῖ, γιατί ἀπ' αὐτὸ προέρχονται πολλὰ ἄτοπα.

ιδ) Στὴ μητέρα τῆς μελλονύμφης δὲ δίνεται δῶρο ἀλλὰ στὴ νουνά της.

ιε) Καταργεῖται τὸ παλιὸ ἔθιμο, κατὰ τὸ ὁποῖο ὁ *ἀϊλακτζῆς* (=ἄμισθος κήρυκας) φάναζε δυνατὰ τὰ δῶρα ποὺ προσφέρονταν στὴ νύφη. Ὅσοι δίνουν δῶρα στὴ νύφη θὰ τὰ δίνουν τῆς ἴδιας καὶ θὰ πίνουν ἀπὸ τὸ χέρι τῆς ἓνα ποτήρι κρασί.

Ἡ παράβαση τῶν παραπάνω ἄρθρων σημαίνει πρόστιμο 100 γροσίων. Ἀκολουθεῖ ἡ ὑπογραφή τοῦ παπᾶ Προδρόμου καὶ 10 προυχόντων.

13. σσ. 332-330: Καταγραφή ιερῶν σκευῶν τῆς ἐκκλησίας (17 Φεβρουαρίου 1893).

14. σσ. 327-325: Νέος κανονισμὸς ἐσόδων τῆς ἐκκλησίας (25 Νοεμβρίου 1893).

α) Γάμος πὸν τελεῖται στὸ χωριό: 30 γρόσια. Δεύτερος ἢ τρίτος γάμος: 30 γρόσια.

β) Γάμος πὸν τελεῖται στὸ χωριὸ τοῦ γαμπροῦ: 100 γρόσια.

γ) Βάπτιση: 3 γρόσια.

δ) Κηδεῖα ἐνήλικου: 10 γρόσια.

ε) Κηδεῖα παιδιοῦ: 5 γρόσια.

Καταργεῖται τὸ γλέντι μετὰ τὸ μυστήριον τοῦ γάμου. Ἐντὶ αὐτοῦ εισάγονται τὰ ἐξῆς δοσίματα πρὸς τὴν Ἐκκλησία:

α) Ἐκ τῆς πρώτης τάξης σπίτια: 150 γρόσια

β) » » δεύτερης » » : 100 »

γ) » » τρίτης » » : 50 »

δ) » » τέταρτης » » : 25 »

Καταργεῖται τὸ γλέντι μετὰ τὸν ἀρραβῶνα. Ἐντὶ αὐτοῦ κανονίζονται τὰ ἐξῆς δοσίματα πρὸς τὴν Ἐκκλησία:

α) Ἐκ τῆς πρώτης τάξης σπίτια: 150 γρόσια

β) » » δεύτερης » » : 100 »

γ) » » τρίτης » » : 50 »

δ) » » τέταρτης » » : 25 »

Ἐντὶ τῶν καθιερωμένων τραπεζωμάτων θὰ προσφέρεται ρακί, κρασί, καφὲς ἢ γλυκό. Τὰ χρήματα πὸν θὰ εἰσπράττονται σύμφωνα μετὰ τὰ παραπάνω ἄρθρα θὰ διατίθενται γιὰ τὴν μόρφωση καὶ ἀνατροφή τῶν παιδιῶν, γιὰ τὸ σχολεῖο καὶ τὴν Ἐκκλησία. Ἀκολουθοῦν οἱ ὑπογραφὲς τῶν πρὸς τὸν ἄρχοντα.

15. σσ. 322-321: Νέος κανονισμὸς ἐσόδων τῆς Ἐκκλησίας, στὸν ὁποῖο ἀλλάζουν τὰ ποσὰ (1 Σεπτεμβρίου 1893). Στὸ περιθώριον τῆς σ. 322 ὑπάρχει ἡ ἐξῆς σημείωσις: «Προσθέτομε καὶ τὸ ἐξῆς: Ὁ παπᾶς, προκειμένου νὰ τελέσει ὅποιαδήποτε ἱεροπραξία ἢ νὰ ἐπικυρώσει ἕνα ἔγγραφο, πρέπει νὰ ζητήσῃ τὴν γνώμην τῆς Ἐφορείας». Ἐπογράφει ὁ παπᾶ Νικόλαος σὲ ἔνδειξιν ὅτι δέχεται.

Προέλευσις: Δωρεὰ Ἰσαὰκ Σινάνογλου (1952).

1897

0,25×0,17

20/19 ΣΚΟΠΗ

96 σ.

«Μεριδολόγιον» όπου καταχωρίζονται οί ζωντανοί και οί πεθαμένοι 64 σπιτιών τῆς Σκοπῆς.

A: Κατάστιχο ἐμπορίου. Σελιδαρίθμηση μεταγενέστερη 1-94. Στὴν ἀρχὴ ἓνα φύλλο (α' -β'). Σελίδες λευκές: 65-90. Στῆ σ. α': «ΜΕΡΙΔΑ Ἐντηπῶθη Ἐν Σκοπίῳ τῆς Καισαρείας. ὑπὸ Διδασκάλου Ἰσαὰκ Ἰ. Ἀβρααμίδου. Ἐν ἔτει Σωτειρείῳ 1897. Ἰανουαρίου. 20».

1. σσ. 1-64: Καταχωρίζονται οί ζωντανοί και οί πεθαμένοι 64 οἰκογενειῶν (χανέδων) τῆς Σκοπῆς. Κάθε σελίδα εἶναι ἀφιερωμένη σ' ἓνα σπίτι. Στὸ πάνω μέρος τῆς σελίδας ἀναγράφεται τὸ ὄνομα τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς οἰκογένειας, π.χ. *Σεπετζόγλου Ἀββραὰμ χανεσί* (σ. 35). Κάτω ἀπὸ τὸν τίτλο αὐτὸν ὑπάρχει στὰ ἑλληνικά ἡ φράση *ὑπὲρ ἐλέους ζωῆς* και ἀκολουθοῦν σὲ γενικὴ πτῶση τὰ ὀνόματα τῶν ζώντων τῆς οἰκογένειας. Συχνὰ στὸ τέλος ὑπάρχουν προσθήκες ὀνομάτων ποὺ γράφτηκαν μὲ μολύβι ἀπὸ ἄλλο χέρι, μεταγενέστερα. Ἀκολουθεῖ ἡ ἀπογραφή τῶν πεθαμένων τῆς οἰκογένειας, οἱ ὅποιοι καταχωρίζονται ἐπίσης σὲ γενικὴ πτῶση κάτω ἀπὸ τὴ φράση *ὑπὲρ ἀναπαύσεως*.

Ἀπὸ ἀρκετὲς μερίδες ζωντανῶν ἔχουν διαγραφεῖ μὲ μολύβι ὀρισμένα ὀνόματα και ἔχουν προστεθεῖ στῆ μερίδα τῶν πεθαμένων, ποὺ σημαίνει ὅτι ἐγίνε ἐλεγχος τοῦ μεριδολογίου και διαγράφηκαν ἐκεῖνοι ποὺ στὸ μεταξύ ἀπεβίωσαν και πέρασαν στῆ μερίδα τῶν πεθαμένων. Δὲ σημειώνεται τὸ ἔτος τῆς ἀναθεώρησης τοῦ μεριδολογίου. Ὁ ἀριθμὸς τῶν ζώντων ἀνὰ οἰκογένεια κυμαίνεται ἀπὸ 5 ἕως 29 ἄτομα. Συνολικὰ καταχωρίσθηκαν 1.112 ὀνόματα ζώντων, ἂν ἐξαιρεθοῦν οἱ διαγραμμένοι.

2. σσ. 91-93: «Τερούνι τεφδερδέ μουκαῖτ ὀλάν χανέ Νόμερολαριδιρ». Κατάλογος τῶν οἰκογενειῶν ποὺ καταχωρίσθηκαν στὶς σσ. 1-64 τοῦ κώδικα.

Προέλευση: Δωρεὰ Ἰσαὰκ Σινάνογλου (1952).

1909-1924

0,27×0,20

21/11 ΣΤΕΦΑΝΑ

164 σ.

Ἔσοδα και ἔξοδα τῆς ἐκκλησίας τῆς Θεοτόκου. Κατάλογος ἱερῶν σκευῶν και εἰκόνων.

A. Κώδικας μὲ κατεστραμμένη στάχωση. Δίγλωσσος. Σελίδες λευκές: 1,

18-19, 76-164. Σφραγίδα: «ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΑΙΣΑΡΕΙΑΣ ΚΑΠΠΑΔΟΚΙΑΣ». Στο κέντρο: δικέφαλος αετός.

1. σσ. 2-17: Έσοδα και έξοδα της εκκλησίας της Θεοτόκου τῶν Στεφάνων ἀπὸ 1ης Σεπτεμβρίου 1909 ὡς 6 Ἰουνίου 1911. Στὴν ἀριστερὴ σελίδα καταχωρίζονται τὰ ἔσοδα καὶ στὴ δεξιὰ τὰ ἔξοδα. Τὸ ἄθροισμα κάθε σελίδας μεταφέρεται στὶς ἐπόμενες. Προϋπῆρχε καὶ ἄλλο βιβλίο μὲ ἀριθμὸ 42, ὅπως ἀναφέρεται, ἀπὸ τὸ ὁποῖο ἔγινε ἡ μεταφορὰ στὸ παρὸν ἐσόδων 3.019 γροσίων καὶ ἐξόδων 3.003.
2. σσ. 20-21: Ἴσολογισμὸς γραμμένος στὰ ἑλληνικὰ γιὰ τὸ διάστημα 1 Σεπτεμβρίου - 2 Μαΐου 1911. Έσοδα: 6.666,50 γρόσια. Έξοδα: 6.656,75. Ὑπόλοιπο: 9,75 γρόσια. Στὰ ἔσοδα καὶ ἔξοδα περιλαμβάνονται καὶ τὰ μεταφερθέντα ἀπὸ τὸ προηγούμενο ὑπ' ἀρ. 42 βιβλίο. Τὸν ἰσολογισμὸ ὑπογράφει ὁ «διαχειρισάμενος» Ἰωάννης Ε. Τζαμκερτένογλου. Τὸν επικυρῶνει ὁ Καισαρείας Ἀμβρόσιος.
3. σσ. 22-23: Ἴσολογισμὸς γραμμένος στὰ ἑλληνικὰ γιὰ τὸ χρονικὸ διάστημα ἀπὸ 12 Μαΐου - 2 Ὀκτωβρίου 1911. Έσοδα: 5.017,50 γρόσια. Έξοδα: 4.375,75. Ὑπόλοιπο: 642 γρόσια. Ἐπικυρῶνεται ἀπὸ τὸν Καισαρείας Ἀμβρόσιο.
4. σσ. 24-72: Λεπτομερὴς καταγραφή ἐσόδων καὶ ἐξόδων γιὰ τὸ διάστημα 2 Ὀκτωβρίου 1911 - 2 Αὐγούστου 1924. Περιλαμβάνονται καὶ οἱ ἐξῆς ἰσολογισμοί: α) σσ. 43-44 μὲ ἡμερομηνία 23 Μαρτίου 1914. Έσοδα: 12.569. Έξοδα: 12.020. Ὑπόλοιπο: 549 γρόσια. Ὑπογραφή Τζαμκερτένογλου καὶ Οἰκονόμος Παπὰ Νικόλας. β) σσ. 57-58: Ἡμερομηνία 10 Ἀπριλίου 1919. Έσοδα: 19.909. Έξοδα: 20.807. Ἐλλειμμα: 898 γρόσια. γ) σσ. 61-62: Ἡμερομηνία 28 Φεβρουαρίου 1920. Έσοδα: 26.365. Έξοδα: 26.410,75. Ἐλλειμμα: 45 γρόσια καὶ 30 παράδες. δ) σσ. 67-68: Ἀθροίζονται τὰ ἔσοδα ἕως τὸν Ὀκτώβριο 1921 (34.110 γρόσια) καὶ τὰ ἔξοδα ἕως τὸν Ἰούλιο (31.329 γρόσια). Τὸ ὑπόλοιπο (2.781 γρόσια) μεταφέρεται στὴ στήλη τῶν ἐσόδων τῆς σ. 69. ε) σσ. 71-72: Ἡμερομηνία Αὐγoustos 1924. Έσοδα: 12.042 γρόσια. Έξοδα: 12.330. Ἐλλειμμα: 288 γρόσια. Ἀπὸ τὴ μερίδα τῶν ἐσόδων διαφαίνεται ὅτι ἡ κοινότητα τῶν Στεφάνων εἶχε ξενιτεμένους στὴ Σαμψούντα, οἱ ὁποῖοι εἶχαν δημιουργήσει ἐκεῖ ἀδελφότητα καὶ ἔστειλαν μεγάλα ποσὰ στὸ διαχειριστὴ ἐπίτροπο.
5. σσ. 72-75: Κατάλογος τῶν ἱερῶν σκευῶν, ἀμφίων καὶ εἰκόνων τῆς εκκλησίας, ποὺ παραδόθηκαν στὸν πρόεδρο τῆς ἐπιτροπῆς Ἀνταλλαγῆς ἐπίσκοπο Γερβάσιο στὶς 6 Ἰουλίου 1924. Μεταφέρθηκαν στὸ μοναστήρι τοῦ Τιμίου Προδρόμου (Ζιντζίντερε) γιὰ νὰ σταλοῦν στὴν Ἑλλάδα μαζί μὲ τὶς εἰκόνες τοῦ μοναστηριοῦ.

B: Στὸν κώδικα ὑπάρχουν δύο λυτὰ ἔγγραφα γραμμένα στὰ ὀθωμανικὰ.

Ἐφοροῦν τὸν κάλφα Ἰω. Τσαμκερτένογλου.

1. Ἐπαινος γιὰ τὴν ἐργασία τοῦ στὴν τροποποίηση τοῦ Λυκείου Καισαρείας σὲ αἶθουσα τῆς Μ. Ἐθνοσυνέλευσης, ἡ ὁποία, ἐξαιτίας τοῦ πολέμου, εἶχε μεταφερθεῖ στὴν Καισάρεια. 12 Ὀκτωβρίου 1337 (1919). Ὑπογραφή: βουλευτῆς Ἰκονίου, ἐντεταλμένος ἐπὶ τῶν κατασκευῶν.

2. Αἴτηση τοῦ Ἰω. Τσαμκερτένογλου πρὸς τὴ Νομαρχία Καισαρείας. Παρακαλεῖ νὰ τοῦ δοθεῖ ἄδεια ἄσκησης τοῦ ἐπαγγέλματός του.

Προέλευση: Δωρεὰ Ἐλευθερίας Εὐδοκίμиду (1955).

22/42 ΤΑΒΛΟΣΟΥΝ

1807-1922

0,31×0,21

268 σ.

Καταχωρίσεις βαπτίσεων, γάμων, θανάτων, διαθηκῶν. Ἐγκύκλιον τοῦ μητροπολίτη Καισαρείας Παΐσιου, «Μετὰφρασις τοῦ ὑψηλοῦ βερατίου τοῦ χορηγηθέντος ὑπὸ χρονολογίαν 16 Μουχαρρέμ (1884) τῆ Α. Θ. Π. Ἰωακείμ τῷ Δ΄». Πατριαρχικοὶ πίνακες ἀπὸ 36 μ.Χ. ἕως 1873 κλπ.

Α: Κώδικας δερματόδοτος. Στάχωση φθαρμένη. Σελιδαρίθμηση διπλή· ἀπὸ δεξιὰ πρὸς τὰ ἀριστερά: 1-89 καὶ ἀντίστροφα: 1-180. (Ἡ σελίδα 89 ταυτίζεται μὲ τὴν 180· ἀριθμήθηκε δύο φορές). Ἐπειδὴ ἡ διπλὴ σελιδαρίθμηση δημιουργεῖ προβλήματα στὴν περιγραφὴ τῶν περιεχομένων, τὴν ἐνοποιήσαμε συνεχίζοντας ἀπὸ τὴ σ. 89 ὡς τὸ τέλος τοῦ κώδικα (σ. 268). Ἡ περιγραφὴ τῶν περιεχομένων μετὰ τὴ σ. 89 —πρόκειται γιὰ τὴν ἀντίστροφα γραμμένες σελίδες τοῦ κώδικα— γίνεται ἀπὸ τὸ τέλος (σσ. 268-290) προχωρώντας ἀπὸ δεξιὰ πρὸς τὰ ἀριστερά. Ἀπὸ τὸν κώδικα ἔχουν ἀφαιρεθεῖ, ἀνάμεσα στὴς σσ. 56-57, 3 φύλλα, καὶ 2, τὰ ὁποῖα ἦταν καὶ γραμμένα, μετὰ τῶν σσ. 64-65. Σελίδες λευκῆς: 20-64, 120, 126-180. Δίγλωσσος κώδικας. Ἑλληνικὰ στὴς σσ. 1, 65, 67, 83-89, 91, 111, 184, 187, 191, 192. Στὴν ἐσωτερικὴ ἐπιφάνεια τῆς στάχωσης (ἀπὸ ἀριστερὰ πρὸς τὰ δεξιὰ) δοκιμὲς κονδυλίου καὶ διάφορες σημειώσεις, μετὰ τῶν ὁποίων μία γραμμὴ ἀπὸ τὸν Πλάτωνα διδάσκαλο σχετικὰ μὲ τὴν πρόσληψή του ὡς δασκάλου «ἐλληνικοῦ» (26 Ἀπριλίου 1826). Στὴν ἄλλῃ ἐσωτερικὴ ἐπιφάνεια τῆς στάχωσης «ποῦ κουτοῦκ παπᾶ Ἰακωβόσουν βέ παπᾶ Χαραλάμπης μαριφετήγιλεν ὄλτου» (ὁ κώδικας αὐτὸς καταρτίστηκε μὲ τὴν φροντίδα τοῦ παπᾶ Ἰακώβου καὶ τοῦ παπᾶ Χαραλάμπη).

1. σ. 1: «1834, Ἰανουαρίου 1. Οὗτος ὁ Κώδιξ κατασκευάσθη μὲν διὰ προτροπῆς τοῦ Ἁγίου Καισαρείας Παΐσιου, γραφῆς δὲ ἔτυχον οἱ τε βαπτίζοντες καὶ οἱ βαπτιζόμενοι διὰ χειρὸς ἐμοῦ τοῦ Πλάτωνος Διδασκάλου... ἔτι καὶ οἱ τεθνεώτες πότε καὶ ποῦ καὶ πόσων ὄντες χρόνων... ἔτι

δὲ καὶ οἱ ἀρραβωνισθέντες, πάντα δὲ ταῦτα διὰ προσταγῆς τοῦ Ἁγίου Καισαρείας Παΐσιου. Πλάτων Διδάσκαλος».

2. σ. 2: Καταγραφή γεγονότων ποὺ ἀφοροῦν τῆ ζωῆ τοῦ ἱερέα Ἄβραάμ Παπάζογλου (1807-1837).
3. σσ. 3-6: Καταχωρίσεις βαπτίσεων. Ἡ σ. 3 φέρει ἡμερομηνία 25 Μαΐου χωρὶς ἔτος· ἀπὸ τῆ συνέχεια, ποὺ εἶναι τὸ ἔτος 1841, συμπεραίνουμε ὅτι πρόκειται γιὰ τὸ 1840. Οἱ καταχωρίσεις συνεχίζονται ὡς τὸ 1844. Ἱερεῖς: ὁ παπὰ Ἰάκωβος καὶ ὁ παπὰ Χαράλαμπος. Οἱ βαπτίσεις κατ' ἔτος εἶναι: 1840: 15, 1841: 18, 1842: 14, 1843: 21, 1844: 19.
4. σσ. 7-19: Καταχωρίσεις θανάτων (15 Ἀπριλίου 1862 ὡς 17 Ἰανουαρίου 1906). Στῆ σ. 19 καταχωρίζονται ἐκ τῶν ὑστέρων δύο θάνατοι (1904 καὶ 1921).
5. σ. 65: «Κατάλογος τῶν Ἱεραρχῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους κατὰ τὰ πρεσβεία τῆς χειροτονίας». Δὲν σημειώνεται χρονολογία. Καθὼς ὁμως συμπεριλαμβάνονται καὶ οἱ ἱεράρχες Δημητριάδος Γρηγόριος (ἀρ. 18) καὶ Πλαταμῶνος Ἀμβρόσιος (ἀρ. 19), συνάγεται ὅτι ὁ κατάλογος καταρτίστηκε μετὰ τὴν προσάρτηση τῆς Θεσσαλίας στὴν Ἑλλάδα.
6. σ. 66: Καταχωρίζονται δύο πράξεις ἀρραβῶνος γραμμένες ἀντίστροφα.
7. σ. 67: Ἰδιόχειρη βεβαίωση τοῦ Ἁγίου Καισαρείας με χρονολογία «Ἐν τῇ κατὰ Ζιντζίδερεν ἱερᾷ Μονῇ τοῦ Τιμίου Προδρόμου τῇ 27 Σεπτεμβρίου 1874», ὅτι ὁ παπὰ Ἰγνάτιος ἐκ Μουταλάσκης συμφώνησε με τοὺς προκρίτους «τῆς κωμοπόλεως Ταυρουσουνίου» νὰ ὑπηρετήσῃ ὡς ἐφημέριός τους. Στὴν ἴδια σελίδα βιογραφικὲς σημειώσεις τοῦ Παπᾶ Σεραφεῖμ Γιαχτσόγλου.
8. σσ. 68-69: Χρονολογικὸς πίνακας τῶν Βυζαντινῶν (Ροῦμ) αὐτοκρατόρων. Ὁ κατάλογος ἀρχίζει με τὸν Μεγάλον Κωνσταντῖνον καὶ κλείνει με τὸν Κωνσταντῖνον Παλαιολόγον, «ποῦ ἀνῆλθε στὸ θρόνον τὸ 1449 καὶ βασίλευσε ὡς τὸ 1453, χρονιὰ κατὰ τὴν ὁποία παρέδωσε (τεσλήμ ἐγίλετῆ) τὴν Κωνσταντινούπολην στὸν Μεχμέτ τὸν Πορθητῆ».
9. σσ. 70-74: Σύντομη ἱστορία τῶν ὀθωμανῶν σουλτάνων (1259-1876). Τὸ λῆμμα παρουσιάζεται ὡς ἐξῆς: π.χ., «Ἄσμαν. Ἔτος γεννήσεως τοῦ σουλτάνου Ἄσμαν Χάν Γαζῆ, γιοῦ τοῦ Ἐρτογοῦλ Χάν Γαζῆ, γιοῦ τοῦ Σουλεϊμάν Σάχ 657 (1259). Ἐζῆσε 69 χρῶνια. Ἔτος θανάτου 726 (1326). Ἔτος ἐνθρόνισσης 699 (1300). Ἐτῆ βασιλείας 27. Ἀπεβίωσε στὴν Προύσα». Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπο καταχωρίζονται καὶ οἱ ὑπόλοιποι 32 σουλτάνοι, μέχρι τὸν 33ο Μουράτ Χάν, τοῦ ὁποίου μόνο τὸ ὄνομα, ὅπως καὶ τοῦ πατέρα του, σημειώνονται. Ἀπὸ μεταγενέστερο χέρι σημειώνονται τὰ ὀνόματα τῶν μετέπειτα τριῶν σουλτάνων, τοῦ τελευταίου χαλίφη καθὼς καὶ τὸ ὄνομα τοῦ Μουσταφᾶ Κεμάλ.

10. σσ. 75-78: Χρονολογικός κατάλογος τῶν πατριαρχῶν ἀπὸ τὸ 36 μ.Χ. ὡς τὸ 1873. Ὁ κατάλογος ἀρχίζει μὲ τὸν Ἀπόστολο Ἀνδρέα καὶ κλείνει μὲ τὴ δευτέρη πατριαρχία τοῦ Ἰωακείμ Β'. Στὸ κάτω μέρος τῆς σ. 78: «ὄπως καταλαβαίνει κανεὶς ἀπὸ τὸν Πίνακα τῶν Πατριαρχῶν ποῦ παραθέτομε παραπάνω, ἀνήλθον στὸν πατριαρχικὸν θρόνον ἀπὸ τὸν Ἀπόστολον Ἀνδρέαν (ὡς τὸ 1873) 244 Πατριάρχες. Μερικοὶ ἀπ' αὐτοὺς δύο, τρεῖς καὶ πέντε φορές. Οἱ Πατριάρχες Κωνσταντινουπόλεως ἐκαλοῦντο πρὶν Ἐπίσκοποι. Τὸ πρῶτον, τὸ 320 στὸν Μητροφάνη Α' ἔδωσαν τὸν τίτλο Πατριάρχης καὶ ὁ τίτλος οἰκουμενικὸς ἀπεδόθη τὸ 321 στὸν Ἰωάννην Β' τὸν Νηστευτὴν».
11. σσ. 79-82: Τακτικὸ (*συνταγμάτιον* καὶ *νιζαμναμέ* στὸ κείμενο) γιὰ τοὺς βαθμούς, τὶς «φήμες» καὶ τὴ σειρά τῶν μητροπολιτῶν ποῦ ἀνήκαν στὸ Πατριαρχεῖο τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Τὸ τακτικὸ ἐπικυρώθηκε ἀπὸ τὴν Ἱερά Σύνοδο τὸν Ἰανουάριο τοῦ 1868. Ὁ πρῶτος θρόνος (ἐλληνικά στὸ κείμενο) καὶ ἡ «φήμη» (*οὐνβάν*) ἔχει ὡς ἐξῆς: «ὁ Καισαρείας Καππαδοκίας ὑπέριτος καὶ ἔξαρχος πάσης Ἀνατολῆς». Ἔπονται 11 ἄλλοι τίτλοι καὶ φήμες μητροπολιτῶν. Ἐντὸς παρενθέσεως παραθέτονται οἱ τουρκικὲς ὀνομασίες τῶν πόλεων, π.χ. ὁ Ἐφέσσου (Μάγνησα), ὁ Ἡρακλείας (Ἐρεγλι), ὁ Κιζίκου (Ἐρτέκ βέ καποῦ ταγή) κλπ. Οἱ 12 αὐτοὶ μητροπολίτες εἶναι ἔγκριτοι (*μουτεπέρ*). Ἀκολουθοῦν 73 μητροπολίτες μὲ πρῶτον τὸν Ἰωαννίνων καὶ 73ο τὸν Καρπάθου καὶ Κάσσου.
12. σ. 82: Ἱεραρχικὴ τάξη ἀρχιεπισκοπῶν, μητροπόλεων καὶ ἐπισκοπῶν. Ἀναγράφονται 85 θρόνοι μὲ πρῶτο τὸν Καισαρείας καὶ 85ο τὸν Καρπάθου καὶ Κάσσου. Δίπλα στὸ θρόνο μητροπόλεως σημειώνεται ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐπισκοπῶν τους· π.χ.: 2. Ἐφέσσου (Μάγνησα) ἔχει 2 ἐπισκόπους.
13. σσ. 83-89: «Μετὰφρασις τοῦ Ὑψηλοῦ Βερατίου τοῦ χορηγηθέντος ὑπὸ χρονολογίαν 16 Μουχαρρέμ 1302 (28 Ὀκτωβρίου 1884) τῆ Α. Θ. Π. Ἰωακείμ τῷ Δ'»¹.
14. σσ. 268-247: Καταχώριση βαπτίσεων (1819-1841). Καταχωρίζονται συνολικά: 1819: 13, 1820: 20, 1821: 13, 1822: 28, 1823: 22, 1824: 17, 1825: 15, 1826: 20, 1827: 11, 1828: 16, 1829: 22, 1830: 27, 1831: 12, 1832: 15, 1833: 19, 1834: 16, 1835: 17, 1836: 20, 1837: 16, 1838: 18, 1839: 12, 1840: 5, 1841: 5. Οἱ βαπτίσεις τῶν ἐτῶν 1819-1831 τελοῦνται ἐπὶ ἐφημερίας τοῦ παπᾶ Ἰακώβου Πυρλόγλου. Οἱ βαπτίσεις τῶν ἐτῶν 1832-1833 ἀπὸ τὸν

1. Φ. Δ. Ἀποστολόπουλος, «Τρία ἔγγραφα τοῦ κώδικα Ταβλοσοῦν τῆς Καππαδοκίας: 1 αὐτοκρατορικὸ βεράτι καὶ 2 ἐπιστολὲς τοῦ Παϊσίου, μητροπολίτου Καισαρείας», *Δελτίο Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν* 1 (1977), σσ. 217-220 καὶ σσ. 224-228.

παπὰ Ἰάκωβο καὶ τὸν παπὰ Χαρελὲν (=Χαράλαμπος)². Στὴ σ. 253 καταχωρίζονται βαπτίσεις ποὺ ἔγιναν τὸν Ἰανουάριο τοῦ 1834 καὶ διαγράφονται γιὰ νὰ καταχωρισθοῦν ξανά στὴ σ. 252. Στὸ πάνω μέρος τῆς σελίδας αὐτῆς σημειώνεται: «Ἐπὶ τὸ 1834, ὅποτε χειροτονήθηκε ὁ Ἅγιος Καισαρείας Παῖσιος, δηλώνονται τὰ παιδιὰ ποὺ γεννιοῦνται καὶ βαπτίζονται». Οἱ καταχωρίσεις συνεχίζονται μέχρις 20 Αὐγούστου 1841.

15. σσ. 246-245: Ἐνθυμήσεις: «Ἄρχισε τὸν Σεπτέμβριο τοῦ 1834 γιὰ νὰ προσέχονται ὅσοι τὰ διαβάζουν, γράφτηκαν ὀρισμένα παράδοξα πράγματα ποὺ συνέβησαν στὸν κόσμον. 1834, Σεπτεμβρίου 2, ἡμέρα Δευτέρα. Τὴ νύχτα χιόνισε. Πολὺ πρόωρα. 1834: Σιτοδεῖα· τὸ μούτ τοῦ σταριοῦ ἔφτασε τὰ 250 γρόσια, τὸ μπατμάνι τοῦ ἀλευριοῦ τὰ 7. 1835, 1η Αὐγούστου: Ἐγινε μεγάλος σεισμός. Κράτησε 15 λεπτά. Γιὰ 5-10 μέρες συνεχίστηκαν οἱ δονήσεις. Οἱ κάτοικοι κατέφυγαν στοὺς κήπους καὶ τ' ἀμπέλια. Ἄν δὲ μᾶς σπλαχνιζόταν ὁ Θεός, θὰ καταστρεφόταν ἡ χώρα. Στις 15 Αὐγούστου, 2 ἡ ὥρα τῆ νύχτα, ἐπαναλήφθηκε ὁ σεισμός μὲ ἦχο καὶ βουή. Εὐτυχῶς δὲν διάρκεσε πολὺ. Στους σεισμούς αὐτοὺς σκοτώθηκαν στὴν Καισαρεία καὶ στὰ γύρω χωριὰ συνολικὰ 398 ἄτομα καὶ 3.000 ἄτομα τραυματίστηκαν καὶ ἀρρώστησαν. Στὸ χωριὸ μας σκοτώθηκε ἓνα κορίτσι. Οἱ σεισμοὶ συνεχίστηκαν 3-4 μῆνες νύχτα-μέρα. Ἦταν μικρῆς διάρκειας. Χάρη τὸν ἔλεος τοῦ Θεοῦ δὲν γκρεμίστηκαν σπίτια καὶ δὲν συνέβη κάτι τὸ φοβερό. Εἶθε ὁ Θεὸς νὰ μᾶς φυλάξει ἀπὸ ἄλλη τέτοια συμφορὰ. Ὅλα αὐτὰ συνέβησαν γιὰ τὶς ἁμαρτίες μας. Οἱ σεισμοὶ κράτησαν ὡς τὶς 6 Ἰανουαρίου. Τὸ 1835 εἶχαμε πολυκαρπία. Τόσο πολλὰ ἦταν τὰ βερίκοκα, τὰ μήλα, τὰ ἀχλάδια, τὰ δαμάσκηνα, ποὺ οἱ χωρικοὶ δὲν μπόρεσαν νὰ τὰ μαζέψουν. Τὸν Σεπτέμβριο πάνω στὰ δέντρα ὑπῆρχαν ἄγουρα καὶ ὄριμα βερίκοκα. Τὸ 1835 ἔπεσε πείνα πάλι. Ἡ τιμὴ τοῦ μούτ τοῦ σταριοῦ ἔφτασε τὰ 300 γρόσια καὶ πάλι δὲν τὸ βρῖσκες. Ὁ Θεὸς νὰ βοηθήσει τοὺς ἄπορους. Στις 22 Δεκεμβρίου 1835, ἡμέρα Κυριακὴ ὡς τὸ πρωὶ τῆς Δευτέρας χιόνισε τόσο πολὺ, ποὺ ἦταν ἀδύνατο νὰ ἐπικοινωνήσουν οἱ γείτονες. 1836, 29 Ἰανουαρίου, ἡμέρα Τετάρτη, τῆ νύχτα πάλι ἔγινε δυνατὸς σεισμός. Διάρκεσε 6-7 λεπτά· σείστηκε τὰ σπίτια. Στὸ χωριὸ μας δὲν εἶχαμε θύματα. Στὰ ἄλλα χωριὰ σκοτώθηκαν 20 ἄτομα. Μετὰ 4 ἡμέρες, τὸ Σάββατο, ξαναἔγινε σεισμός συνοδευόμενος μὲ μεγάλη βουή. Στις 23 Φλεβάρη, ἡμέρα Πέμπτη, ἐνῶ ὄλοι ἤμαστε στὴν ἐκκλησία, σείστηκε ἡ γῆ γιὰ μιὰ στιγμή· τὴν ἴδια μέρα ἄλλες τρεῖς φορές. Μὲ τὴ βοήθεια καὶ τὴν προστασία τοῦ Θεοῦ δὲν προξενήθηκαν ζημιές. 1836, Μαΐου 2, ἡμέρα Σάββατο, κατὰ τὸ βράδυ χιόνισε πάρα πολὺ. Τέτοιο χιόνι δὲν εἶχε πέσει οὔτε

2. Βιογραφικὰ στοιχεῖα τοῦ παπὰ Χαριλὲν στὴ σ. 2 τοῦ κώδικα.

στην καρδιά του χειμώνα. Στις 19 Μαΐου, ημέρα Τετάρτη, έγινε σφοδρός σεισμός. Με τη χάρη του Θεού δεν είχαμε συμφορές. Ἄκόμα ἀπὸ καιρὸ σὲ καιρὸ σείεται ἡ γῆ». Παρακάτω: «Αἰωνία ἡ μνήμη τῶν ἔναντι ἀναγραφομένων». Στὴ σ. 245 μνημονεύεται ὁ θάνατος τοῦ διδασκάλου Πλάτωνος ἀπὸ τὸν «ταπεινὸν» μαθητὴ του Λάζαρο. Στὴ συνέχεια βιογραφικὰ στοιχεῖα τοῦ παπᾶ Σεραφεῖμ³.

16. σσ. 244-237: Καταχωρίσεις θανάτων (1836-1864). Ὁ πρῶτος στίχος τῆς σ. 244: «Ἐναγράφονται οἱ θανόντες τοῦ χωριοῦ μας Ταβλοσοῦν μετὰ τὴν 1η Ἰανουαρίου 1834». Στὴ σελίδα αὐτὴ καταγράφεται ὁ θάνατος τοῦ διδασκάλου Πλάτωνος: «1836, 11 Μαρτίου, πέθανε ὁ διδάσκαλος Πλάτων. Αὐτὸς ἔφτιαξε τὸν πρόντα κώδικα».
17. σσ. 236-181: Καταχωρίζονται βαπτίσεις ἀπὸ 30 Ἰουλίου 1844 ὡς 6 Ἰουνίου 1921. Ἐπάρχουν ὅμως καὶ προγενέστερες καταχωρίσεις. Ἀναλυτικά: 1835: 2, 1838: 1, 1841: 1, 1844: 8, 1845: 18, 1846: 12, 1847: 21, 1848: 15, 1849: 15, 1850: 14, 1851: 14, 1852: 14, 1853: 18, 1854: 22, 1855: 18, 1856: 14, 1857: 17, 1858: 24, 1859: 14, 1860: 9, 1861: 20, 1862: 18, 1863: 11, 1864: 13, 1865: 12, 1866: 18, 1867: 13, 1868: 24, 1869: 10, 1870: 14, 1871: 16, 1872: 13, 1874: 13, 1875: 14, 1876: 18, 1877: 14, 1878: 18, 1879: 13, 1880: 8, 1881: 13, 1882: 9, 1883: 12, 1884: 13, 1885: 12, 1886: 10, 1887: 1, 1888: 9, 1889: 6, 1890: 10, 1891: 12, 1892: 8, 1893: 7, 1894: 8, 1895: 7, 1896: 2, 1897: 6, 1898: 5, 1899: 9, 1900: 6, 1901: 4, 1902: 5, 1903: 7, 1904: 3, 1905: 7, 1906: 7, 1907: 5, 1908: 6, 1909: 7, 1910: 1, 1911: 1, 1913: 2, 1917: 1, 1921: 3.
18. σσ. 122-125: Διαθήκη ἀντίστροφα γραμμένη (ἀπὸ δεξιὰ πρὸς τὰ ἀριστερά): συντάσσεται ἀπὸ τὸ δάσκαλο Ἰορδάνη Δημητριάδη, ἀπὸ τὴ Σπάρτα, καὶ τοὺς ἄλλους δασκάλους τοῦ σχολείου τοῦ Ταβλοσοῦν (28 Μαΐου 1922). Ἡ Ἐλένκω Παυλόσογλου κληροδοτεῖ τὸ σπίτι τῆς στὴν ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου Βασιλείου.
19. σ. 121: Ἀντίστροφα πάντα γραμμένα συνεχίζουσι τὰ δνόματα τῶν πατριαρχῶν Κωνσταντινουπόλεως (1881-1895)⁴. Στὴ συνέχεια καταχωρίζονται τρεῖς βαπτίσεις (1904-1905), ποὺ διαγράφονται.
20. σσ. 119-117: Ἐγκύκλιος τοῦ Καισαρείας Παΐσιου⁵, ποὺ ἐκδόθηκε δταν

3. Βιογραφικὰ στοιχεῖα τοῦ παπᾶ Σεραφεῖμ στὴ σ. 67 τοῦ κώδικα.

4. Ὁ κατάλογος αὐτὸς εἶναι ἡ συνέχεια ἐκείνου τῆς σ. 78 τοῦ κώδικα.

5. Φ. Δ. Ἀποστολόπουλος, *δ.π.*, σσ. 222-223 καὶ σσ. 234-239. Στοιχεῖα γιὰ τὴ ζωὴ καὶ τὸ ἔργο του βλ. Ἰω. Η. Κάλφωλος, *Ζιντζίδερε καργεσινδὲ πουλουανὸν Ἰωάννης Πρόδρομος Μοναστηρὴ ... Γιάχοδ Μονὴ Φλαβιανῶν...*, Δέρισααδετδὲ 1898 (δακτυλόγραφη μετάφραση στὸ Κ.Μ.Σ.), σσ. 121-139, 153-165, 169-181, 189-194, 214-221, 248-254. Γιὰ τοὺς ἀγῶνες τοῦ Παΐσιου κατὰ τῶν μισιοναριῶν βλ. Κυριακὴ Μαμώνη, «Ἀγῶνες τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου κατὰ

ἐπρόκειτο νὰ μεταβεῖ ὡς συνοδικὸς στὴν Κωνσταντινούπολη τὸ Σεπτέμβριο τοῦ 1847. Στὴν ἀρχὴ μιλά μὲ λεπτομέρειες γιὰ τὸ πότε ἦλθε στὴν Καισάρεια, γιὰ τὰ χρόνια ποὺ μαθήτευσε κοντὰ στὸν Γερμανό, πότε χειροτονήθηκε ἡγούμενος τῆς Μονῆς τοῦ Τιμίου Προδρόμου στὸ Ζιντζΐδερε καὶ πότε μητροπολίτης Καισαρείας. Στὸ τέλος γνωστοποιεῖ ποιοὺς ὀρίζει ἀναπληρωτὲς τοῦ στη διοίκηση τῆς ἐπαρχίας του κλπ.

21. σσ. 116-113: Ἐγκύκλιος τοῦ Παΐσιου Καισαρείας⁶ πρὸς τοὺς ἱερεῖς, ἐξάρχους καὶ ἐπιτρόπους τῶν ἐκκλησιῶν τῆς ἐπαρχίας του σχετικὰ μὲ τὴν τέλεση ἀρραβῶνων, βαπτίσεων καὶ τὴν καταχώριση θανάτων (27 Ἰανουαρίου 1839). Παραγγέλλει στοὺς ἱερεῖς νὰ ἔχουν πάντοτε μαζί τους πρόχειρο τετράδιο γιὰ νὰ καταγράφουν ἀμέσως τοὺς ἀρραβῶνες, τὶς βαπτίσεις καὶ τοὺς θανάτους. Στους ἐπιτρόπους παραγγέλλει νὰ προμηθευθοῦν τρία κατάστιχα τῶν 100 φύλλων, ἓνα γιὰ τοὺς ἀρραβῶνες, ἓνα γιὰ τὶς βαπτίσεις καὶ ἓνα γιὰ τοὺς θανάτους, στὰ ὁποῖα νὰ καταγράφουν αὐθημερὸν οἱ ἱερεῖς τοὺς ἀρραβῶνες, τὶς βαπτίσεις καὶ τοὺς θανάτους ἀπὸ τὰ πρόχειρα τετράδιά τους. Ὡς πρὸς τὴν ὀνομασία τῶν βαπτιζομένων, παραγγέλλει αὐστηρὰ νὰ ἀποφεύγονται ὀνόματα ξενικά, τουρκομανικά, περσικά κλπ. καὶ νὰ προτιμῶνται ὀνόματα ἁγίων καὶ μαρτύρων τῆς Ἐκκλησίας. Σχετικὰ μὲ τοὺς ἀρραβῶνες ἐφιστᾶ τὴν προσοχὴ τῶν ἱερέων σὲ ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν ἡλικία καὶ τὸ βαθμὸ συγγένειας (ἐξ αἵματος ἢ ἐξ ἀγχιστείας ἢ πνευματικῆς).
22. σσ. 113-112: Κάτω ἀπὸ τὴν ἐγκύκλιο ποὺ ἀναφέρθηκε ὑπῆρχε μικρὴ ὀβὰλ φωτογραφία τοῦ Καισαρείας Παΐσιου. Ἀριστερὰ ἀναφέρεται ὅτι ὁ εἰκονιζόμενος Παΐσιος εἶναι 98 ἐτῶν. Ἡ φωτογραφία σήμερα δὲν ὑπάρχει. Στὸ κάτω μέρος τῆς σ. 113 σύντομη βιογραφία τοῦ Παΐσιου: «...γεννήθηκε τὸ 1778 στὸ χωριὸ Φάρασα (*Βαραχίσιος*) τῆς Καισαρείας» ἀπὸ γονεῖα ἱερωμένο. 17 ἐτῶν ἦλθε στὴν Καισάρεια καὶ μαθήτευσε στὸν ἱερομόναχο διδάσκαλο Γερμανό⁷. Τὰ ἔτη 1804-1832 ἦταν ἡγούμενος τῆς Μονῆς Τιμίου Προδρόμου στὸ χωριὸ Ζιντζΐδερε. Τὸ 1832 χειροτονήθηκε μητροπολίτης στὴν Κωνσταντινούπολη, ὅταν τὸ 1831 τὸ Πατριαρχεῖο ἔπαυσε τὸν Γεράσιμο. Ἀπεδήμησε εἰς Κύριον στίς 30

τῶν Μισσιοναρίων (Ἐκκλησιαστικὴ Πνευματικὴ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ (1836-38)», *Μνημοσύνη* 8 (1980-81), σ. 192. Γιὰ τὴν ἐκδοτικὴ δραστηριότητα τοῦ Παΐσιου βλ. Εὐαγγελία Μπαλιτᾶ, «Τὸ καραμανλίδικο ἔντυπο», *Τὰ Ἱστορικά* 9 (1989), σ. 222 καὶ σημ. 32.

6. Φ. Δ. Ἀποστολόπουλος, *δ.π.*, σσ. 220-221 καὶ σσ. 229-234.

7. Ὁ Παΐσιος τὸν ἀποκαλεῖ στὴν ἀποχαιρετιστήρια ἐγκύκλιό του «φῶς τῆς Ἀνατολῆς». Φ. Δ. Ἀποστολόπουλος, *δ.π.*, σ. 222 σημ. 17. Στοιχεῖα γιὰ τὴ ζωὴ καὶ τὸ ἔργο του βλ. Ἰω. Η. Κάλφουλους, *δ.π.*, σσ. 100-117 καὶ 147-153. Ὁ Γερμανὸς εἶναι συγγραφέας τοῦ καραμανλίδικο βιβλίου *Σοφὸς Σολωμανῶν Παροιμίαιαρή*. Βλ. *E. Dalleggio-S. Salaville*, n° 28. Ἐπίσης Μ. Ι. Γεδεών, *Πατριαρχικὲς ἐφημερίδες (1500-1913)*, Ἀθήνα 1938, σ. 353.

Ἰανουαρίου 1871, ἑορτὴ τῶν τριῶν Ἱεραρχῶν. Στὴ συνέχεια, μετὰ τὴ σύντομη βιογραφία τοῦ Καισαρείας Παΐσιου, σημειώνεται: «Πολὴ σύντομη βιογραφία τοῦ σεβασμιωτάτου μητροπολίτη Καισαρείας Κυρίου Εὐσταθίου». Ἐντὶ ὅμως τῆς βιογραφίας του, σημειώνονται τὰ βιογραφικὰ στοιχεῖα τοῦ παπᾶ Σταύρου, ποῦ τὸν χειροτόνησε ἱερέα τὸ 1877 ὁ Καισαρείας Μεθόδιος.

23. σ. 111: Περίληψη τῶν παραγγελιῶν τοῦ Ἁγίου Καισαρείας Παΐσιου σχετικὰ μὲ τὴν τελετὴ τῶν ἀρραβῶνων ἀπὸ τὴν ἐγκύκλιο ποῦ καταχωρίζεται στὶς σσ. 117-113. Στὸ κάτω μέρος τῆς σελίδας σύντομη βιογραφία τοῦ παπᾶ Σταύρου στὰ ἑλληνικὰ (27 Αὐγούστου 1881).
24. σσ. 110-89: Καταχωρίσεις ἀρραβῶνων (1 Ἰανουαρίου 1834 - 9 Ὀκτωβρίου 1882).

Β: Δύο λυτὰ ἔγγραφα φαίνεται νὰ ἔχουν ἀποσπαστεῖ ἀπὸ ἄλλον κώδικα. Τὸ πρῶτο φύλλο λευκὸ· στὸ δεύτερο καταγράφονται ἀποφθέγματα, ποῦ ὑπῆρχαν στὶς σελίδες τοῦ κώδικα, γιατί δίπλα ἀπὸ τὰ ἀποφθέγματα σημειώνονται καὶ ἀριθμοὶ σελίδων.

Προέλευση: Δωρεὰ (1964).

Βιβλιογραφία: Φ. Δ. Ἀποστολόπουλος, «Τρία ἔγγραφα τοῦ κώδικα Ταβλοσοῦν τῆς Καππαδοκίας: 1 αὐτοκρατορικὸ βεράτι καὶ 2 ἐπιστολὲς τοῦ Παΐσιου, μητροπολίτου Καισαρείας», *Δελτίο Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν* 1 (1977), σσ. 217-239.